

Sídliště ze starší doby římské v Záluží u Čelákovic

Eduard Droberjar – Pavel Snítily – Jakub Citterbard

1. ÚVOD

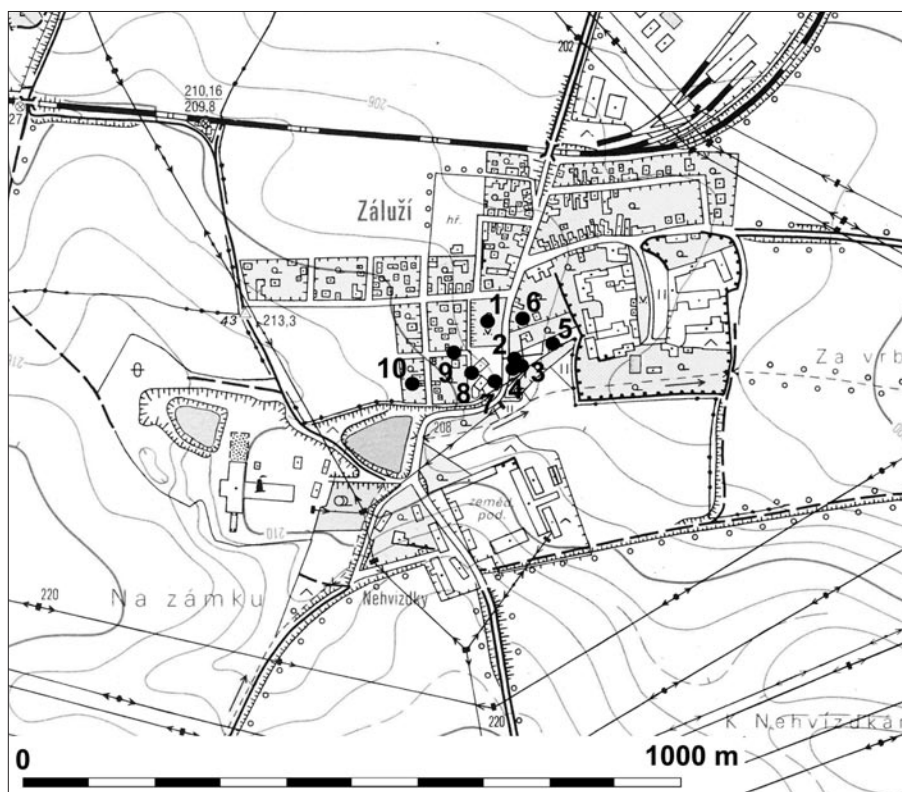
Na katastru obce Záluží (*obr. 1*), dnes součásti města Čelákovice (Čelákovice-Záluží), se na levém břehu Zálužského potoka v jihozápadní části intravilánu nachází patrně rozsáhlejší sídliště z doby římské. Svědčí o tom výsledky několika záchranných výzkumů a rovněž ojedinělé nálezy při dohledech (*obr. 2*). Již v roce 1943 provedl Státní archeologický ústav (StAÚ) za vedení laborantů A. Müllera a Z. Palmy záchranný výzkum. Podařilo se prozkoumat část sídliště z doby laténské, ale také tři jámy z doby římské (obj. V a dva objekty v superpozici s laténskými chatami X a XII) a jednu zahluobenou chatu (obj. IV) z doby stěhování národů (*obr. 2:1; 3:1; 4–5*). Výsledkům tohoto výzkumu se v minulosti podrobněji věnovala K. Motyková (*Motyková-Šneidrová 1959; táž 1960*).

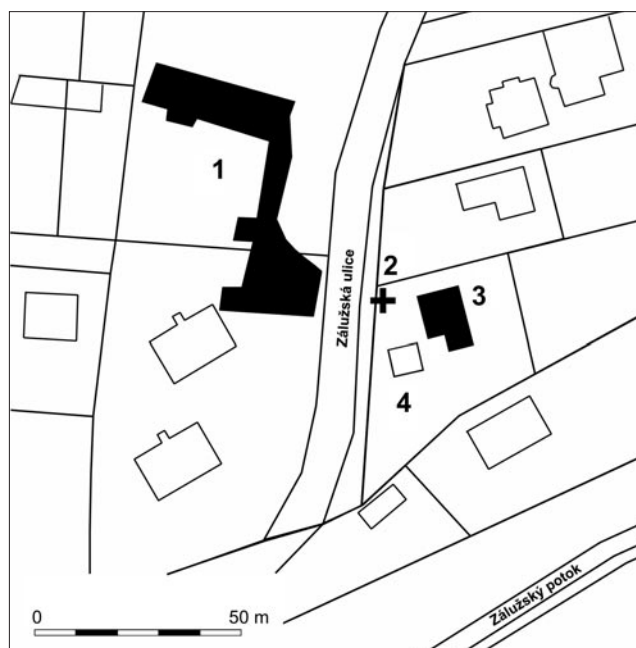
Po čtyřiceti letech byly v roce 1983 zachráněny další nálezy z doby římské, a to z narušené jámy nacházející se na ppč. 17/4 (*obr. 2:2; 3:2; 11*). V roce 1998 realizovalo Městské muzeum v Čelákovicích na stejné parcele záchranný výzkum vyvolaný stavbou rodinného domu

Obr. 1. Záluží u Čelákovic (okr. Praha-východ). Poloha lokality na mapě Čech.

Obr. 2. Záluží u Čelákovic. Místa výzkumů a nálezů na sídlišti z doby římské. 1 – výzkum StAÚ v roce 1943; 2 – jáma v roce 1983 na ppč. 17/4; 3 – výzkum MMČ v roce 1998 na ppč. 17/4; 4 – výzkum MMČ v roce 2011 na ppč. 17/4; 5 – povrchový sběr MMČ v roce 2006 na ppč. 17/1; 6 – výzkum MMČ v roce 2014 na ppč. 16/6 (sídlištní jáma); 7–9 – výzkum MMČ v roce 2020 na ppč. 18/1 a 20/7 (sídlištní jámy, železářská pec); 10 – výzkum MMČ v roce 2000 na ppč. 20/9 (sídlištní jáma). Zkratky: StAÚ – Státní archeologický ústav, MMČ – Městské muzeum v Čelákovicích.

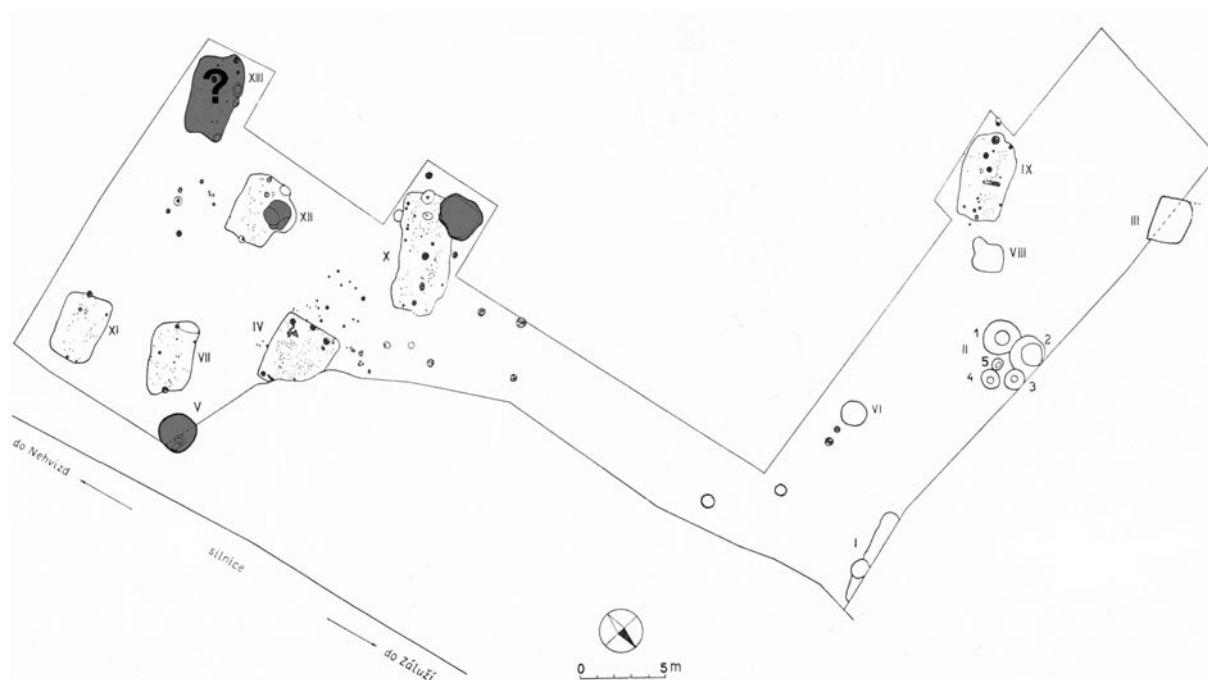

Obr. 3. Záluží u Čelákovice. Sídliště z doby římské. Polohy záchranných výzkumů: 1 (1943), 2 (1983), 3 (1998), 4 (2011).

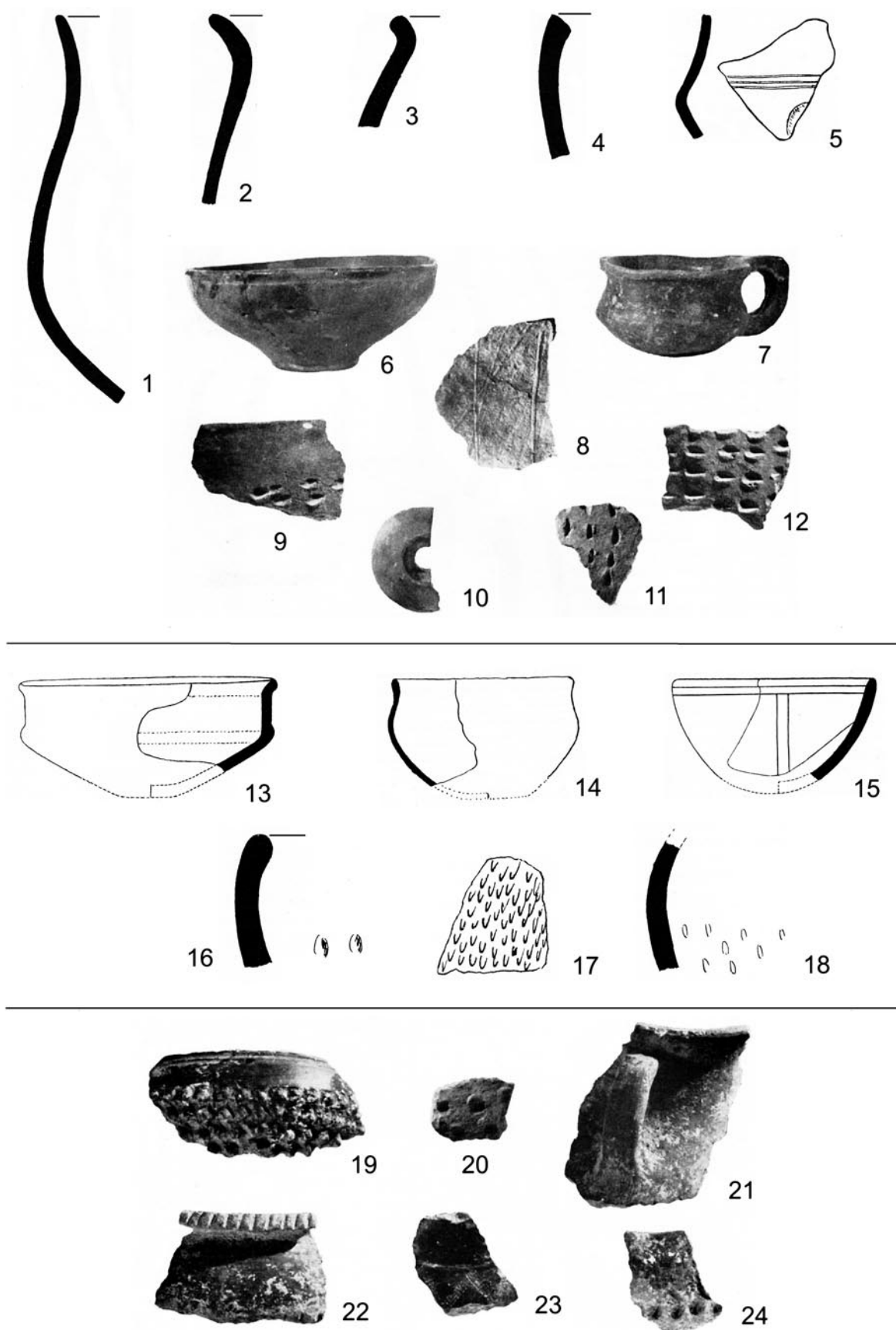
(obr. 2:3; 3:3; 6–9; 11–19).¹ Podařilo se prozkoumat devět objektů (č. 2–10), z nichž nejdůležitější je soujámí se šestnácti jámami (obj. 10A–N, 10P–Q). Především pak tento výzkum je předmětem našeho pojednání. Jeden objekt (č. 1) byl dodatečně prozkoumán v roce 2012. Na více místech pak byly v letech 2000, 2011, 2014 a 2020 ve výkopech pro kanalizaci a inženýrské sítě zjišťovány další objekty (jámy) a nálezy z doby římské (obr. 2:5–10).²

V literatuře se již na vícero místech objevovaly informace o nálezu kostry psa a denáru císaře Vespasiana (69–79) v objektu č. 10A (Špaček 1999, 78; Jančo 2000, 240, tab. 1:3; Droberjar 2002, 41; Špaček – Snítily 2003, 409–410, č. 1992; Beneš – Nývltová Fišáková 2009, 532; Hušták – Militký 2010, 320; Militký 2010a, 266–267, Nr. 342; *týž* 2010b, Pl. 37:342; *týž* 2013, 193, č. 342, obr. 26:342; Almássy 2019, 9, obr. 7). Nálezová situace a materiál však dosud nebyly publikovány, a tudíž jsme po delším časovém odstupu od výzkumu přistoupili ke zpracování.

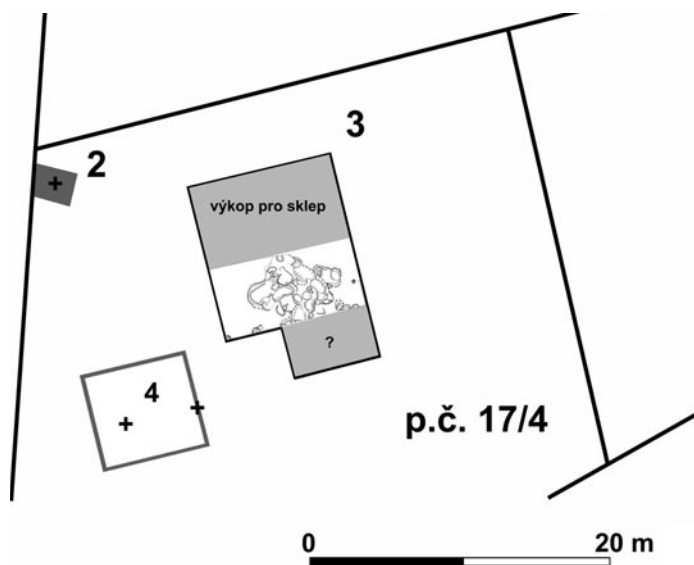

Obr. 4. Záluží u Čelákovice. Sídliště z doby římské (vyznačeno šedě), ostatní objekty z doby laténské a z doby stěhovávání národů (chata IV). Výzkum v roce 1943. Podle Motyková–Šneidrová 1959 (upraveno).

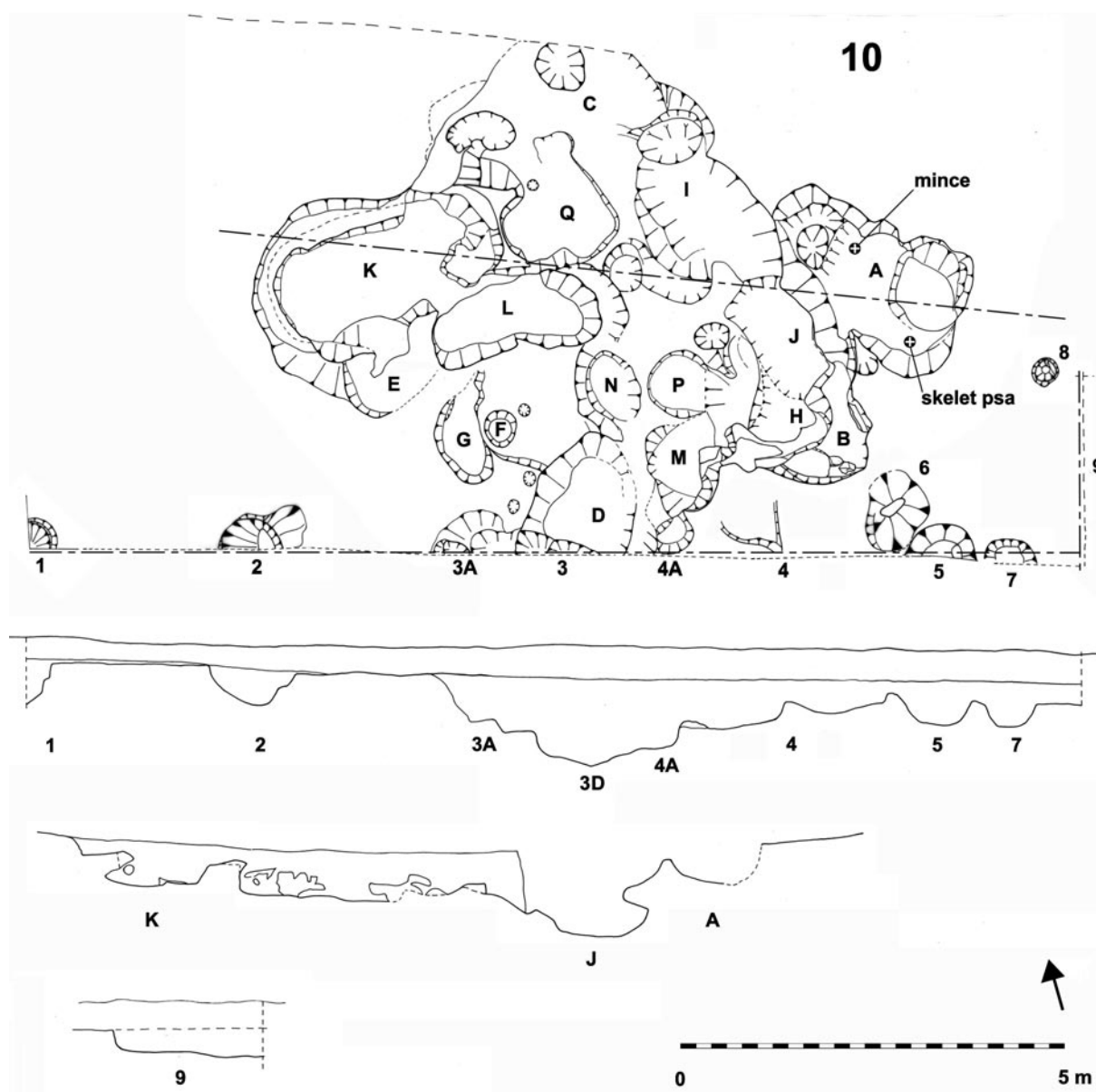
- 1 Poděkování náleží Jaroslavu Špačkovi, který ještě jako ředitel čelákovického muzea umožnil zpracování těchto nálezů z doby římské.
- 2 Poděkování patří rovněž Katalin Almássy (Městské muzeum v Čelákovících) za dohledávání nálezů a za další cennou pomoc s mapováním nálezů na katastru obce Záluží.

Obr. 5. Záluží u Čelákovic. Výzkum v roce 1943. Objekt V (1–12), jáma v obj. X (13–18), jáma v obj. XII (19–24). Měřítko neuvedeno, podle *Motyková-Šneidrová 1960* (upraveno).

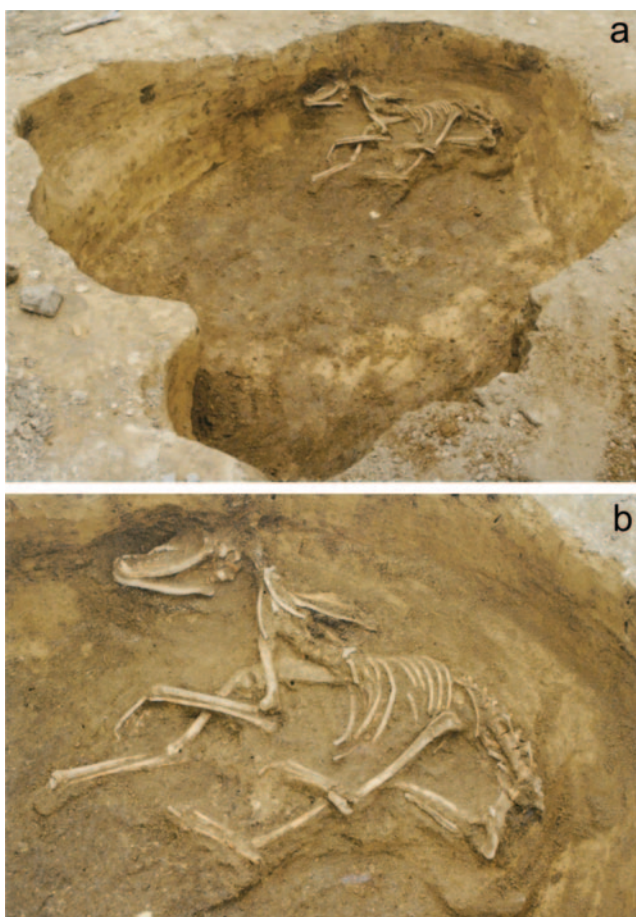
Obr. 6. Záluží u Čelákovic. Poloha výzkumu v roce 1998.

Obr. 7. Záluží u Čelákovic. Plán výzkumu v roce 1998 s vyznačením jednotlivých objektů.

Obr. 8. Záluží u Čelákovic. Fotografie z výzkumu 1998 s velkým soujáním (obj. 10). Na jižním profilu jsou patrné další objekty (d).

Obr. 9. Záluží u Čelákovic. Pohřeb psa v objektu 10A.

2. SOUPIS OBJEKTŮ A NÁLEZŮ Z LET 1943, 1983, 1998 A 2012³

Výzkum v roce 1943

Objekt V (jáma)

Popis objektu a výběr nálezů viz *Motyková-Šneidrová 1959*, 582; *táž 1960*, obr. 7:11–15; 8; *táž 1967*, Taf. XXVII:1–7. *Obr. 5:1–12*.

Objekt (jáma) v superpozici s laténskou chatou (obj. X)

Popis objektu a výběr nálezů viz *Motyková-Šneidrová 1959*, 586, 588; *táž 1960*, obr. 12:7–9,12; *táž 1967*, Taf. XXVII:8–13. *Obr. 5:13–18*.

Objekt (jáma) v superpozici s laténskou chatou (obj. XII)

Popis objektu a výběr nálezů viz *Motyková-Šneidrová 1959*, 588–590; obr. 4. *Obr. 5:19–24*.

Výzkum v roce 1983

Jáma 1983 *Obr. 10*

Objekt nebyl dokumentován, jen se z něj podařilo vybrat zlomky keramiky a fragment brousku.

Keramika:

45 fragmentů germánské keramiky: 17× jemná keramika (3× okraj: 1× zdobený/radélkování, 2× se zdobenou výduti/radélkování, plastický výčnělek; 1× zdobená výduť: radélkování; 11× nezdobená výduť; 2× dno), 28× hrubá keramika (9× okraj: 1× se zdobenou výduti/čárkovité vryp; 18× nezdobená výduť; 1× dno).

Výběr keramiky:

- Fragment zdobeného okraje teriny. M: jemný, šedý. P: hladký, tuhovaný. V: radélkování ve tvaru klikatky na hrdle (jemné dvouřadé radélko s dvojitým obtahem). Po=? Inv. č. A 4241. *Obr. 10:4*.
- Fragment okraje s částí zdobené výduti z teriny. M: jemný, šedý. P: hladký, tuhovaný. V: radélkování (dvouřadé radélko). Po=? Inv. č. A 4242. *Obr. 10:5*.
- Část nádoby se zataženým okrajem (slepeno z pěti střepů). M: hrubý, tmavě šedý. P: přihlazovaný pod okrajem, na výduti hrubý, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=34 cm. Inv. č. A 4284. *Obr. 10:8*.
- Fragment okraje s částí zdobené výduti patrně z misky s prohnutým okrajem a kónickým spodkem. M: jemně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný až hladký, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. V: výčnělek. Po=19 cm. Inv. č. A 4245. *Obr. 10:1*.
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, písčité, šedý. P: hladký, šedý. Po=17,5 cm. Inv. č. A 4283. *Obr. 10:3*.
- Fragment okraje s částí zdobené výduti z hrnce. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: horizontální řady čárkovitých vrypů. Po=17 cm. Inv. č. A 4244. *Obr. 10:2*.
- Fragment okraje s částí výduti. M: středně zrnitý, písčité, šedý. P: přihlazovaný až hladký, tmavě šedý, uvnitř šedohnědý. Po=25 cm. Inv. č. A 4246. *Obr. 10:7*.
- Fragment zdobené výduti. M: jemný, šedý. P: hladký, tmavě šedý se zbytky tuhování. V: radélkování (dvouřadé radélko s jedním a půl obtahem). Inv. č. A 4243. *Obr. 10:6*.

Ostatní:

- Fragment kamenného brousku. Inv. č. A 2188.
- Intruze: 2× laténská keramika. Inv. č. A 4251, A 4256.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 4241–4288.

Výzkumy v letech 1998 (obj. 2–10) a 2012 (obj. 1)

Objekt 1

Keramika:

4 fragmenty germánské keramiky: 4× hrubá keramika (2× nezdobená výduť, 2× dno).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 186472–186475.

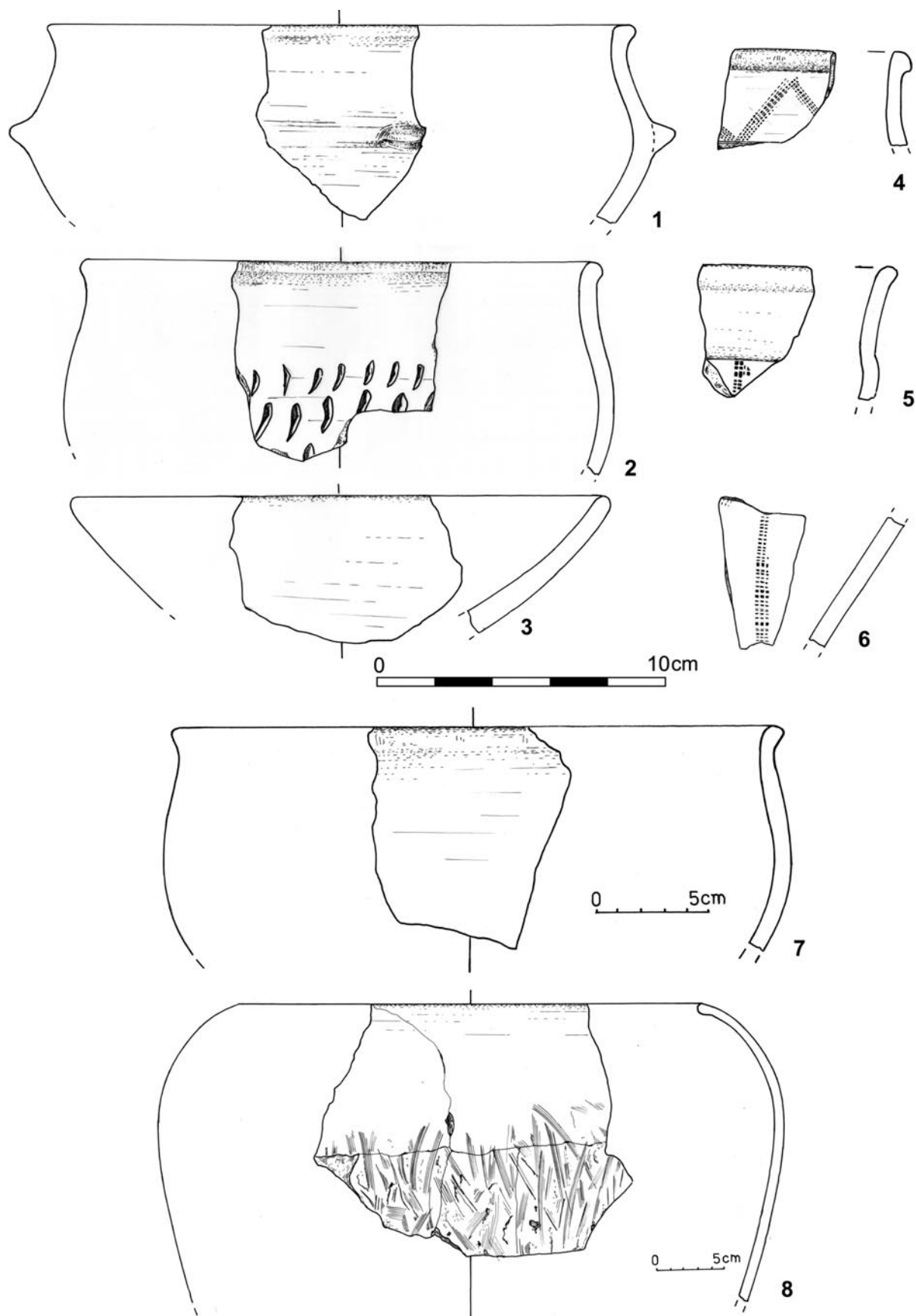
Objekt 2

Keramika:

5 fragmentů germánské keramiky: 5× hrubá keramika (1× zdobená výduť: nehtové vryp; 4× nezdobená výduť).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217221–217225.

3 Použité zkratky: M – materiál, P – povrch, V – výzdoba, Po – průměr okraje, Pd – průměr dna, v – výška, inv. č. - inventární číslo.

Obr. 10. Záluží u Čelákovic. Výběr nálezů z objektu/jámy (výzkum v roce 1983).

Objekt 3

Keramika:

27 fragmentů germánské keramiky: 2× jemná keramika (1× okraj, 1× nezdobená výduť), 25× hrubá keramika (3× okraj, 18× nezdobená výduť, 4× dno).

Ostatní:

- 3 ks mazanice: Inv. č. A 217260.
- 1 ks železitě strusky (váha 58 g). Inv. č. A 217259.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217258.
- Intruze: 2 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 217242, A 217255.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217238–217269.

Objekt 3A Obr. 11:12–13

Keramika:

24 fragmentů germánské keramiky: 1× jemná keramika (zdobená výduť), 23× hrubá keramika (1× zdobená miska; 3× okraj; 19 nezdobená výduť).

Výběr:

- Fragment zdobené misky se zachovalým profilem, spodní část nožkovitého dna odlomena. M: hrubý písčité, šedý. P: nerovný přihlazovaný, šedohnědý. V: horizontální žlábek pod okrajem, dva horizontální žlábků nade dnem, svazek tří svislých žlábků na výduť a dva další neúplné svislé žlábků (původně: patrně čtyři svazky tří svislých žlábků). Po=10 cm; pd=3,5 cm; v=5,8 cm. Inv. č. A 217270. Obr. 11:12.
- Fragment zdobené výduť. M: jemný zrnitý, tmavě šedý. P: hladký tuhovaný, černý, lesklý. V: široký žlábek. Inv. č. A 217271. Obr. 11:13.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217270–217293.

Objekt 3–4 Obr. 11:1–11

Keramika:

48 fragmentů germánské keramiky: 8× jemná keramika (3× okraj, 1× zdobená výduť: žlábek, 4× nezdobená výduť), 42× hrubá keramika (5× okraj; 19× zdobená výduť: 16× nehtové vrypy, 2× ryté mřížkování, 1× horizontální rýha; 15× nezdobená výduť; 3× dno).

Výběr:

- Fragment okraje. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, tuhovaný. Po=? Inv. č. A 217301. Obr. 11:6.
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: nerovný, přihlazovaný, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217302. Obr. 11:2.
- Fragment misky s kyjovitým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř hrubý a šedý. Po=? Inv. č. A 217300. Obr. 11:4.
- Fragment misky se zataženým okrajem a s částí zdobené výduť. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle šedohnědý. V: horizontální rýha. Po=? Inv. č. A 217303. Obr. 11:3.
- Fragment okraje kónické misky. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217299. Obr. 11:7.
- Fragment okraje nádoby. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, hnědošedý. V: horizontální rýha. Po=? Inv. č. A 217298. Obr. 11:1.
- Fragment zdobené výduť. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý, hnědošedý, uvnitř šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217304. Obr. 11:11.
- Fragment zdobené výduť (slepeno ze dvou střepů). M: hrubý, šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř hnědošedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217305. Obr. 11:10.
- Fragment zdobené výduť. M: hrubý, šedý. P: hrubý, světle šedohnědý, uvnitř šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217306. Obr. 11:9.
- Fragment zdobené výduť. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, hnědošedý, uvnitř tmavě šedý. V: dvě horizontální rýhy. Inv. č. A 217321. Obr. 11:5.
- Fragment zdobené výduť. M: hrubý, tmavě šedý. P: přihlazovaný a hrubý, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217320. Obr. 11:8.

Ostatní:

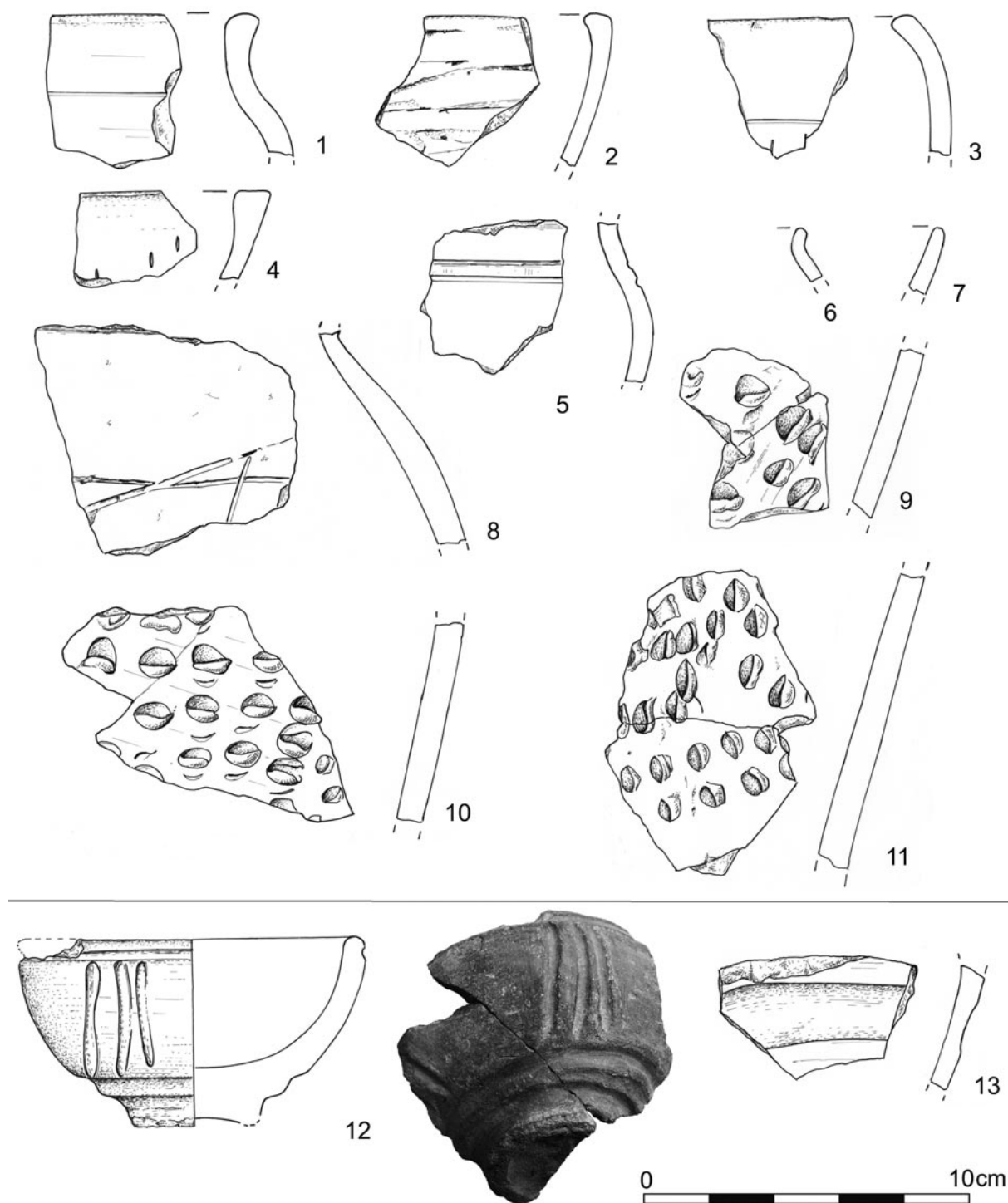
- Intruze: 4 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 217294, A 217296, A 217328, A 217342; 1 fragment novověké keramiky. Inv. č. A 217348.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217294–217348.

Objekt 4 Obr. 12:1–13

Keramika:

61 fragmentů germánské keramiky: 7× jemná keramika (4× okraj; 2× nezdobená výduť; 1× dno), 54× hrubá keramika (9× okraj; 1× s uchem; 1× ucho; 7× zdobená výduť: 5× nehtové vrypy, 1× ryté mřížkování, 1× rytá páska s vrypy; 32× nezdobená výduť; 5× dno).

Obr. 11. Záluží u Čelákovic. Objekt 3–4 (1–11), objekt 3A (12–13).

Výběr:

- Fragment okraje teriny s prohnutým hrdlem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, černý se stopami tuhování. Po=? Inv. č. A 217352. *Obr. 12:7.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217350. *Obr. 12:4.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedookrový. P: hladký, hnědý, uvnitř světle hnědý. Po=? Inv. č. A 217349. *Obr. 12:3.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217357. *Obr. 12:6.*

- Fragment okraje kónické misky. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, hnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217351. *Obr. 12:5.*
- Fragment okraje nádoby s částí ucha (hrnec). M: hrubý, šedý a šedookrový. P: přihlazovaný, světle šedohnědý, uvnitř šedý. Po=12 cm. Inv. č. A 217353. *Obr. 12:8.*
- Fragment výdutě s částí kořene ucha (hrnec). M: hrubý, šedý. P: drsný, světle hnědý. Inv. č. A 217354. *Obr. 12:9.*
- Fragment zdobené výdutě (slepeno ze dvou střepů). M: hrubý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217355. *Obr. 12:10.*
- Fragment zdobené výdutě. M: středně zrnitý, šedý. P: hladký, světle hnědý. V: ryté pásy, jedna z nich vyplňovaná čárkovitými vrypy ve stylu przeworské keramiky. Inv. č. A 217365. *Obr. 12:11.*
- Fragment spodní části nádoby. M: hrubý, světle hnědý a šedý. P: hrubý a při dnu přihlazovaný, světle hnědý. Pd=? Inv. č. A 217358. *Obr. 12:13.*
- Fragment dna s částí výdutě. M: hrubý, světle hnědý a tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. Pd=11 cm. Inv. č. A 217356. *Obr. 12:12.*
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217411.

Ostatní:

- Bronzový (mosazný) hrotitý nástroj se svinutým zakončením. D. 9,5 cm. Inv. č. A 218395. *Obr. 12:1.*
- Fragment bronzové (mosazné) jehly nebo jehlice. D. 4,5 cm. Inv. č. A 218396. *Obr. 12:2.*
- 4 ks keramické strusky (váha 24 g). Inv. č. A 217412.
- Intruze: 1 fragment středověké/novověké keramiky. Inv. č. A 217401.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217349–217412.

Objekt 4A

Keramika:

3 fragmenty hrubé germánské keramiky (1× okraj, 2× nezdobená výduť).

Ostatní:

- 4 ks mazanice. Inv. č. A 217416.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217349–217412.

Objekt 5 *Obr. 12:14*

Keramika:

11 fragmentů germánské keramiky: 1× jemná keramika (nezdobená výduť), 10× hrubá keramika (1× okraj se zdobenou výdutí; 1× zdobená výduť: ryté mřížkování; 8× nezdobená výduť).

Výběr:

- Fragment misky se zataženým okrajem s částí zdobené výdutě. M: hrubý písčitý, šedočerný. P: pod okrajem přihlazovaný, jinak hrubý, šedohnědý. V: prstové důlky (dvojice pod sebou a část dalšího důlku). Po=25 cm. Inv. č. A 217417. *Obr. 12:14.*

Ostatní:

- 4 ks mazanice, 5 ks přelápených kamenů. Inv. č. A 217428.
- 2 ks železité strusky (váha 11 g); 2 ks keramické strusky (váha 12 g). Inv. č. A 217429.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217417–217428.

Objekt 6

Keramika:

2 fragmenty germánské keramiky: 1× jemná keramika (nezdobená výduť), 1× hrubá keramika (nezdobená výduť).

- Intruze: 2 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 217432–217433.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217430–217433.

Objekt 7

Keramika:

2 fragmenty germánské hrubé keramiky (nezdobené výdutě).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217434–217435.

Objekt 8

Keramika:

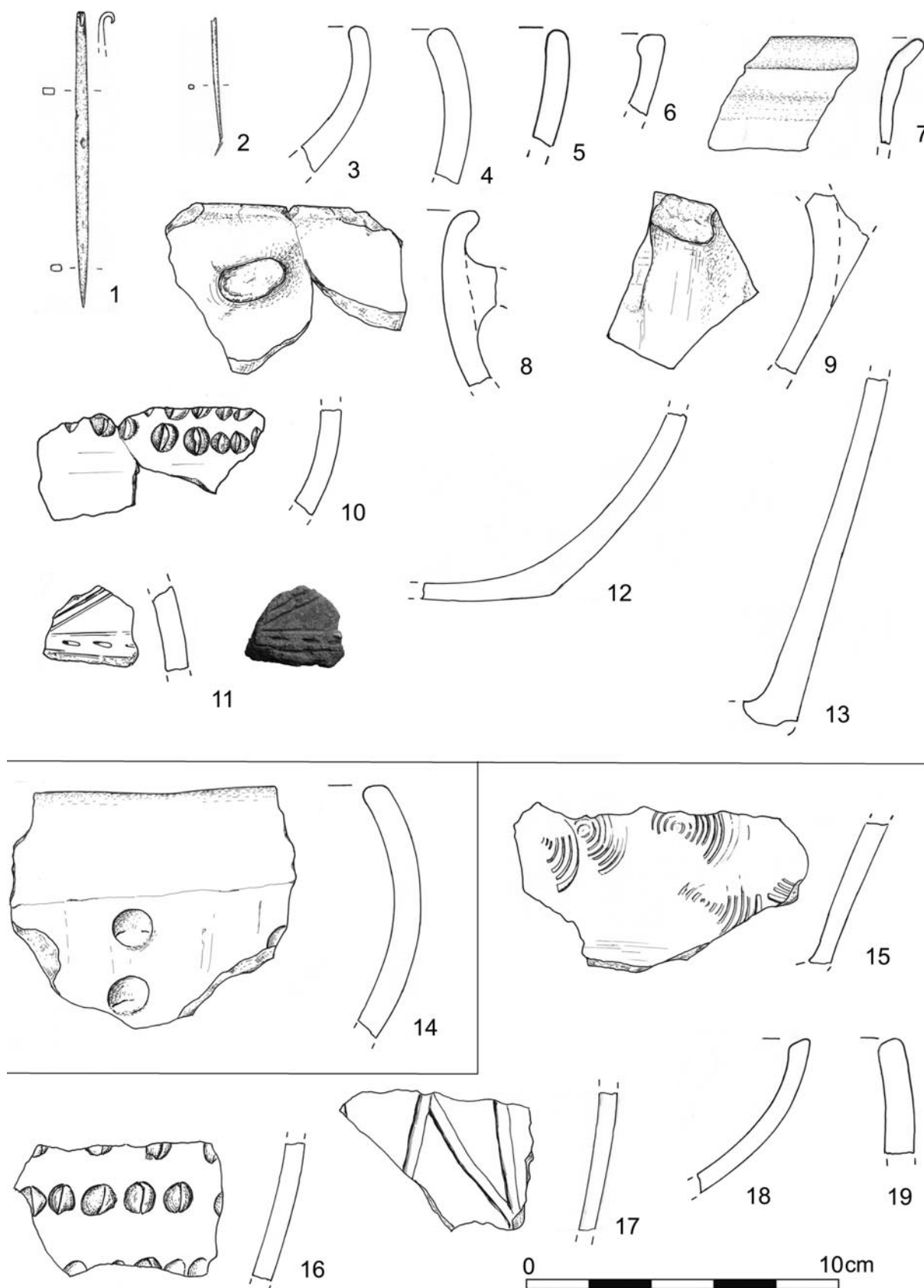
1 fragment germánské jemné keramiky (okraj).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217436.

Objekt 9 *Obr. 12:15–19*

Keramika:

18 fragmentů germánské keramiky: 4× jemná keramika (nezdobené výdutě), 14× hrubá keramika (4× okraj; 6× zdobená výduť: 3× nehtové vrypy, 2× mřížkování, 1× hřebenové obloučky; 3× nezdobená výduť; 1× dno).

Obr. 12. Záluží u Čelákovic. Objekt 4 (1-13), objekt 5 (14), objekt 9 (15-19).

Výběr:

- Fragment misky se zataženým okrajem. M: hrubý písčitý s kamínky, šedočerný. P: přihlazovaný, šedohnědý. Po=18 cm. Inv. č. A 217438. *Obr. 12:18.*
- Fragment okraje nádoby se zataženým okrajem. M: hrubý písčitý s kamínky, šedočerný. P: přihlazovaný, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217437. *Obr. 12:19.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý písčitý, šedočerný. P: hrubý, šedooranžový. V: horizontální řady nehtových vrypů. Inv. č. A 217442. *Obr. 12:16.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý písčitý s kamínky, šedý. Povrch hrubý, světle hnědý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217443. *Obr. 12:17.*
- Fragment zdobené výdutě ze spodní části nádoby. M: hrubý písčitý, šedočerný. P: hrubý, světle hnědý, při spodní části tuhovaný. V: hřebenové obloučky. Inv. č. A 217441. *Obr. 12:15.*

Ostatní:

- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217457.
- Mazanice. Inv. č. A 217458.
- Intruze: 2 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 217447, A 217456.

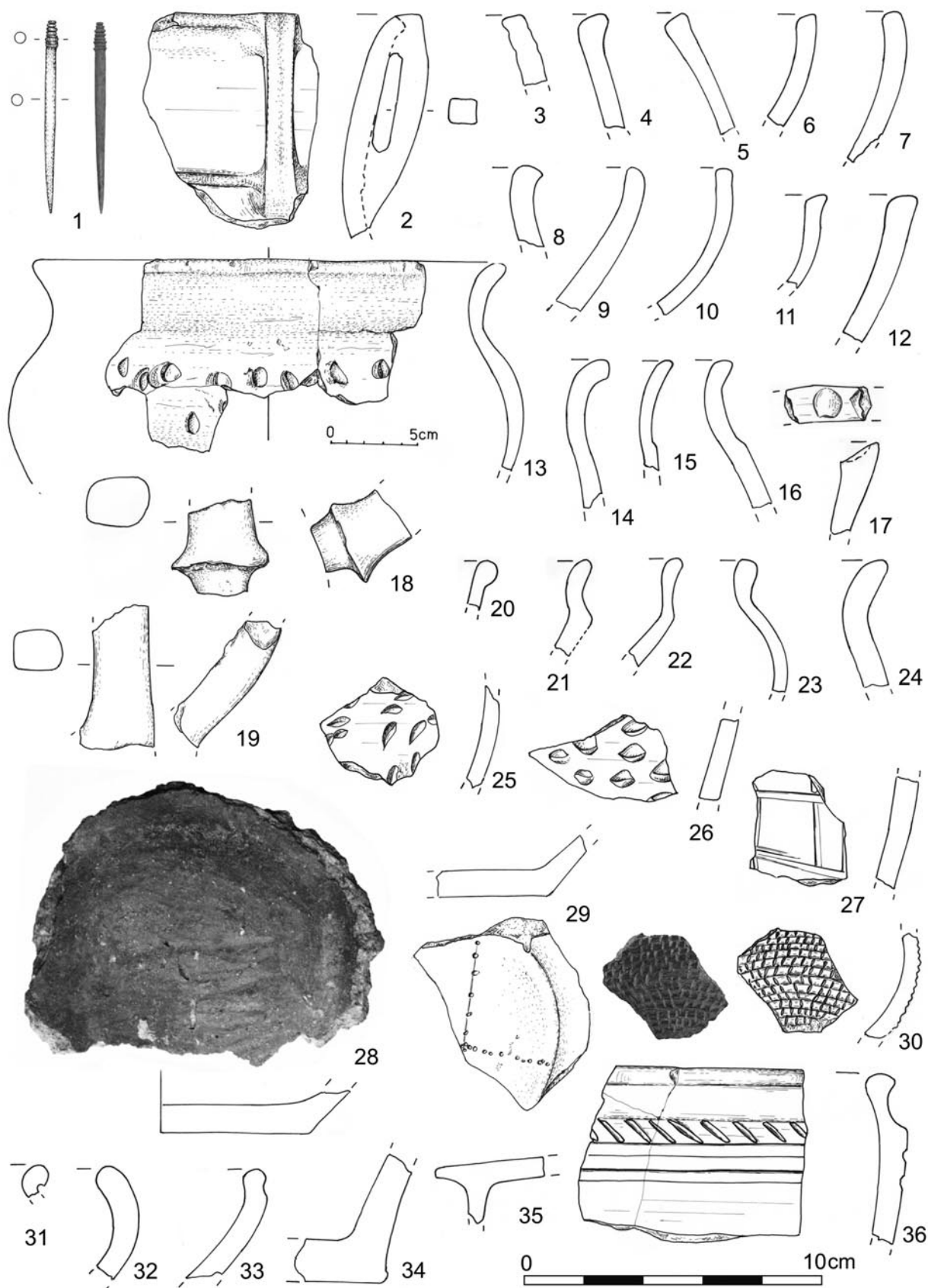
Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217437–217458.

Objekt 10 Obr. 13Keramika:

190 fragmentů germánské keramiky: 58× jemná keramika (24× okraj: 1× s uchem; 3× zdobená výduť: 1× ryté linie, 1× lišta, 1× barbotino; 28× nezdobená výduť; 3× dno: 1× se zdobenou výduť: vrypy s rytou linií), 132× hrubá keramika (24× okraj: 2× se zdobenou výduť; 2× ucho; 18× zdobená výduť: 11× nehtové vrypy, 1× čochkovité vrypy, 6× ryté mřížkování; 74× nezdobená výduť; 14× dno: 1× zdobené: žlábků, 1× se zdobenou výduť: nehtové vrypy).

Výběr:

- Fragment okraje nádoby s uchem, u spodní části ucha čep patrný v profilu. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký tuhovaný, černý, lesklý. V: horizontální lišta. Po=? Inv. č. A 217459. *Obr. 13:2.*
- Fragment ucha patrné z hrnce. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, světle šedohnědý, na vnitřní straně pod odloupeným povrchem patrné papilární linie. Inv. č. A 217483. *Obr. 13:19.*
- Fragment ucha s čepem patrné z hrnce. M: hrubý písčitý, šedý. P: přihlazovaný, tmavě šedý. Inv. č. A 217484. *Obr. 13:18.*
- Fragment okraje hrnce s částí zdobené výdutě. M: hrubý písčitý, šedočerný. P: pod okrajem přihlazovaný, jinak hrubý, šedohnědý. V: nehtové vrypy. Po=25 cm. Inv. č. A 217460. *Obr. 13:13.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedohnědý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217488.
- Fragment okraje s prohnutým hrdlem, výduť odsazená od hrdla. M: jemně zrnitý, šedočerný. P: hladký, tuhovaný. Po=? Inv. č. A 217477. *Obr. 13:16.*
- Fragment okraje s prohnutým hrdlem, výduť odsazená od hrdla. M: jemně zrnitý, šedočerný. P: hladký, zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217476. *Obr. 13:15.*
- Fragment okraje patrné z teriny. M: jemně zrnitý písčitý, tmavě šedý. P: hladký se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217480. *Obr. 13:20.*
- Fragment okraje misky s prohnutým hrdlem. M: jemně zrnitý písčitý, tmavě šedý. P: hladký se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217474. *Obr. 13:22.*
- Fragment zdobeného okraje z kónické misky. M: jemně zrnitý písčitý s ojedinělým kamínkem, světle šedý. P: hladký, šedý. V: důlky na okraji. Po=? Inv. č. A 217499. *Obr. 13:17.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217470. *Obr. 13:10.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý a světle hnědý. Po=? Inv. č. A 217473. *Obr. 13:11.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217464. *Obr. 13:6.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý písčitý, šedý. P: hladký, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217465. *Obr. 13:7.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý písčitý, šedý. P: hladký, světle šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217469. *Obr. 13:12.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý až písčitý, světle šedý. P: hladký, světle šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217468. *Obr. 13:9.*
- Fragment nádoby se zataženým okrajem. M: hrubý písčitý s kamínky, šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217467. *Obr. 13:5.*
- Fragment nádoby se zataženým okrajem. M: hrubý písčitý s kamínky, šedý. P: hrubý, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217462. *Obr. 13:3.*
- Fragment okraje nádoby s vyhnutým okrajem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, šedočerný. Po=? Inv. č. A 217475. *Obr. 13:23.*

Obr. 13. Záluží u Čelákovic. Objekt 10.

- Fragment nádoby s vyhnutým okrajem patrně z hrnce. M: hrubší písčité, šedý. P: hladký, světle hnědý, uvnitř šedo-hnědý. Po=? Inv. č. A 217479. *Obr. 13:24.*
- Fragment nádoby s vyhnutým okrajem patrně z hrnce. M: hrubší písčité, šedý. P: přihlazovaný až hladký, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217478. *Obr. 13:14.*
- Fragment nádoby s krátkým vyhnutým okrajem. M: hrubší písčité, světle šedohnědý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 217463. *Obr. 13:4.*
- Fragment okraje patrně z hrnce. M: hrubší písčité, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 217466. *Obr. 13:8.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý písčité s kamínky, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: čočkovité vrypy. Inv. č. A 217487. *Obr. 13:25.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý písčité, tmavě šedý. P: hrubý až přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217486. *Obr. 13:26.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý písčité, šedý. P: hrubý až přihlazovaný, světle hnědý, vnitřní odlámaný. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217491.
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý. V: ryté linie. Inv. č. A 217493.
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý písčité, tmavě šedý. P: hrubý, světle hnědý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217489.
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: hrubý s kousky slídy, světle hnědý, uvnitř hrubý s kousky slídy, šedo-hnědý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217490. *Obr. 13:27.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: šedohnědý, uvnitř hladký, tmavě šedý. V: nepravé barbotino (hustě přesekávané horizontální lišty). Inv. č. A 217485. *Obr. 13:30.*
- Fragment dna s částí zdobené výdutě. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř šedý. V: horizontální řady nehtových vrypů. Inv. č. A 217492.
- Fragment zdobeného dna. M: jemně zrnitý ojedinele s kamínky, tmavě šedý. P: hladký, tuhovaný. V: drobné vrypy spojené jemnou rytou linií, původně patrně do kříže (na spodní části). Pd=6 cm. Inv. č. A 217494. *Obr. 13:29.*
- Fragment velké části dna, uvnitř s výzdobou(?). M: hrubý, ojedinele s kamínky, tmavě šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý. V(?): svazek úzkých žlábků. Pd=10 cm. Inv. č. A 217498. *Obr. 13:28.*
- Fragment velké části dna. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, šedý. Pd=? Inv. č. A 217497.

Ostatní:

- Kostěná jehlice s profilovanou hlavicí. D. 6,5 cm. Inv. č. A 218397. *Obr. 13:1.*
- Mazanice. Inv. č. A 217639.
- Velký blok mazanice s vnitřní struskovitou stěnou nad obj. 10J. Inv. č. A 218400.
- 12 ks železité strusky (640 g). Inv. č. A 218401.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217684.
- Intruze: 28 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 217471 (*obr. 13:33*), A 217472 (*obr. 13:32*), A 217481 (*obr. 13:21*), A 217482 (*obr. 13:31*), A 217495 (*obr. 13:34*), A 217496 (*obr. 13:35*), A 217502, A 217506, A 217509, A 217511, A 217514, A 217521, A 217525, A 217530, A 217532–217533, A 217552–217553, A 217555, A 217564, A 217606–217607, A 217609, A 217615, A 217624–217626, A 217631, A 217635, A 217659, A 217661, A 217675, A 217682–217683; 1 fragment okraje raně středověké nádoby s výzdobou. Inv. č. A 217461 (*obr. 13:36*).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217459–217684, A 2184000–218401.

Objekt 10A Obr. 14:1–5

Na dně objektu spočíval „pohřeb psa“. Výjimečným nálezem v sídlištním objektu je římská mince.

Keramika:

63 fragmentů germánské keramiky: 11× jemná keramika (2× okraj; 1× zdobená výduť: radélkování; 8× nezdobená výduť), 52× hrubá keramika (2× okraj; 10× zdobená výduť: 8× nehtové vrypy, 1× ryté mřížkování, 1× ryté linie; 36× nezdobená výduť; 4× dno).

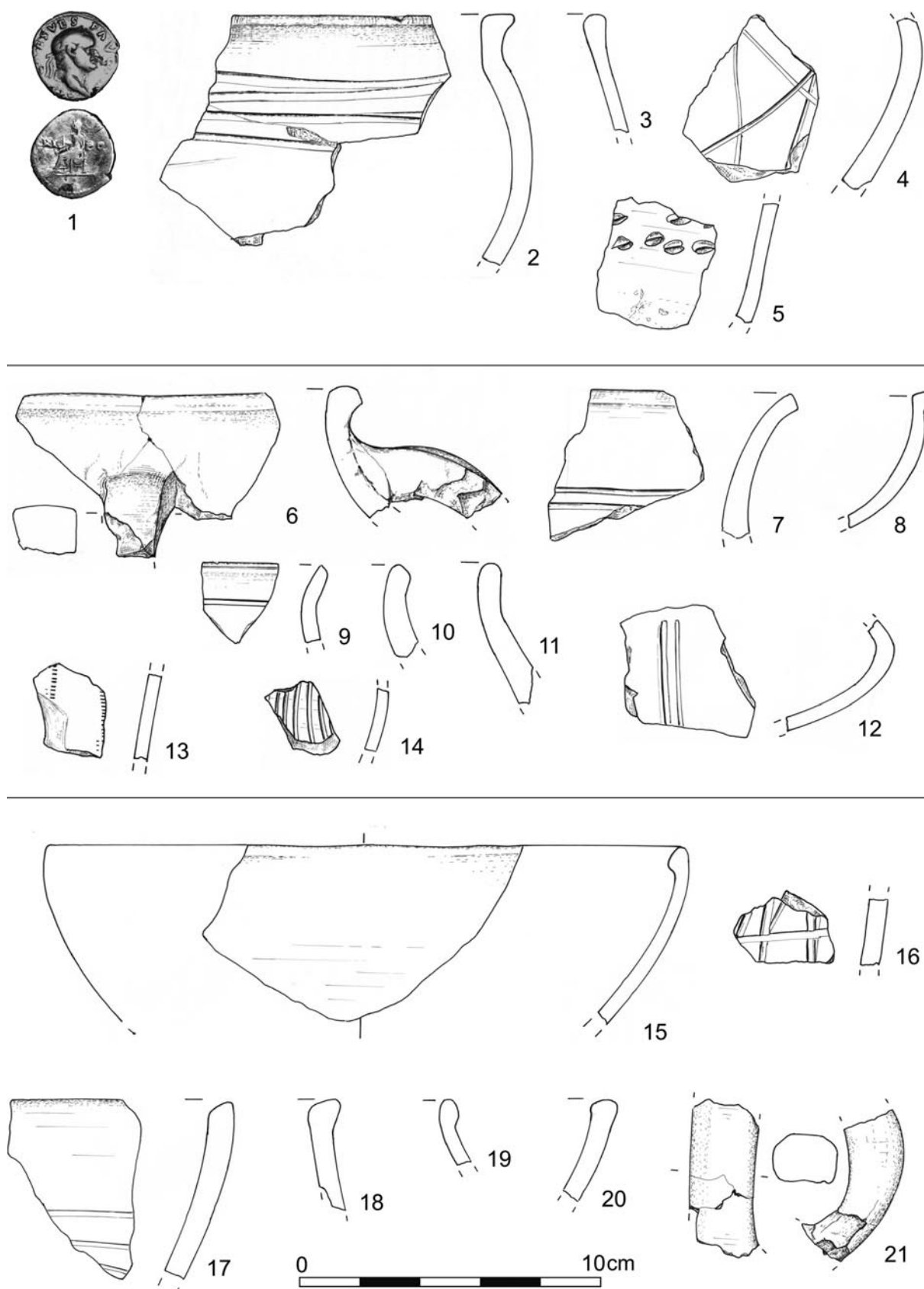
Výběr:

- Fragment okraje. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, šedý. Po=? Inv. č. A 217686. *Obr. 14:3.*
- Fragment zdobené výdutě ze spodní části nádoby. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, šedý, uvnitř světle šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217687. *Obr. 14:5.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý s kamínky, černý. P: hrubý až přihlazovaný, světle šedohnědý, uvnitř přihlazovaný a tmavě šedý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217688. *Obr. 14:4.*

Ostatní:

- Denár Vespasiana (Roma, 71). Inv. č. A 220890. *Obr. 14:1.*
- 12 ks mazanice. Inv. č. A 217754.
- Kámen. Inv. č. A 217755.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217753.
- Intruze: 4 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 217712–217713, A 217740, A 217746; 1 fragment raně středověké keramiky. Inv. č. A 217685 (*Obr. 14:2*).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217685–217755.

Obr. 14. Záluží u Čelákovic. Objekt 10A (1–5), objekt 10D (6–14), objekt 10E (15–21).

Objekt 10B

Keramika:

26 fragmentů germánské keramiky: 2× jemná keramika (1× okraj; 1× nezdobená výduť), 24× hrubá keramika (2× okraj; 1× ucho; 1× zdobená výduť: rýhy; 19× nezdobená výduť; 1× dno).

Ostatní:

- Fragment hliněného závaží. Inv. č. A 217782.
- 9 ks mazanice s otisky. Inv. č. A 217785.
- 5 ks železité strusky (váha 171 g); 3 ks keramické strusky (váha 50 g). Inv. č. A 217784.
- Kámen. Inv. č. A 217783.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217756–217785.

Objekt 10C

Keramika:

59 fragmentů germánské keramiky: 9× jemná keramika (3× okraj; 6× nezdobená výduť), 50× hrubá keramika (3× okraj; 10× zdobená výduť: 8× nehtové vrypy, 1× drobné vrypy, 1× ryté linie; 28× nezdobená výduť; 9× dno).

Ostatní:

- 1 ks keramické strusky (váha 9 g). Inv. č. A 217852.
- Intruze: 3 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 217818, A 217826, A 217847.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217786–217852.

Objekt 10D Obr. 14:6–14

Keramika:

49 fragmentů germánské keramiky: 17× jemná keramika (4× okraj; 6× zdobená výduť: 1× lišta, 2× rýhy, 2× žlábků, 1× radélkování; 7× nezdobená výduť), 32× hrubá keramika (3× okraj: 1× s uchem; 5× zdobená výduť: 3× nehtové vrypy, 2× ryté mřížkování; 22× nezdobená výduť; 2× dno).

Výběr:

- Fragment okraje teriny s prohnutým hrdlem, hrdlo od výdutě odděleno dvěma horizontálními rýhami. M: jemně zrnitý písčité, šedý. Povrch hladký, tuhovaný. Po=? Inv. č. A 217855. Obr. 14:7.
- Fragment okraje se zahrocenou horní částí. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tuhovaný. Po=? Inv. č. A 217856. Obr. 14:9.
- Fragment okraje hrnce s uchem. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=15 cm. Inv. č. A 217853. Obr. 14:6.
- Fragment okraje patrně z hrnce. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217859. Obr. 14:10.
- Fragment okraje nádoby s prohnutým hrdlem. M: hrubší, šedý. P: hladký, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217858. Obr. 14:11.
- Fragment misky se zataženým okrajem, patrně polokulovitá miska. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný až hladký, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217854. Obr. 14:8.
- Fragment zdobené výdutě polokulovité misky. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. V: dvojice úzkých žlábků. Inv. č. A 217862. Obr. 14:12.
- Fragment zdobené výdutě patrně z misky. M: jemně zrnitý, šedočerný. P: hladký, tuhovaný. V: úzké šikmé žlábků. Inv. č. A 217860. Obr. 14:14.
- Fragment zdobené výdutě. M: jemný, šedý. P: hladký, tuhovaný. V: radélkování (jednořadé, resp. dvouřadé radélko). Inv. č. A 217861. Obr. 14:13.

Ostatní:

- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217902.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217853–217902.

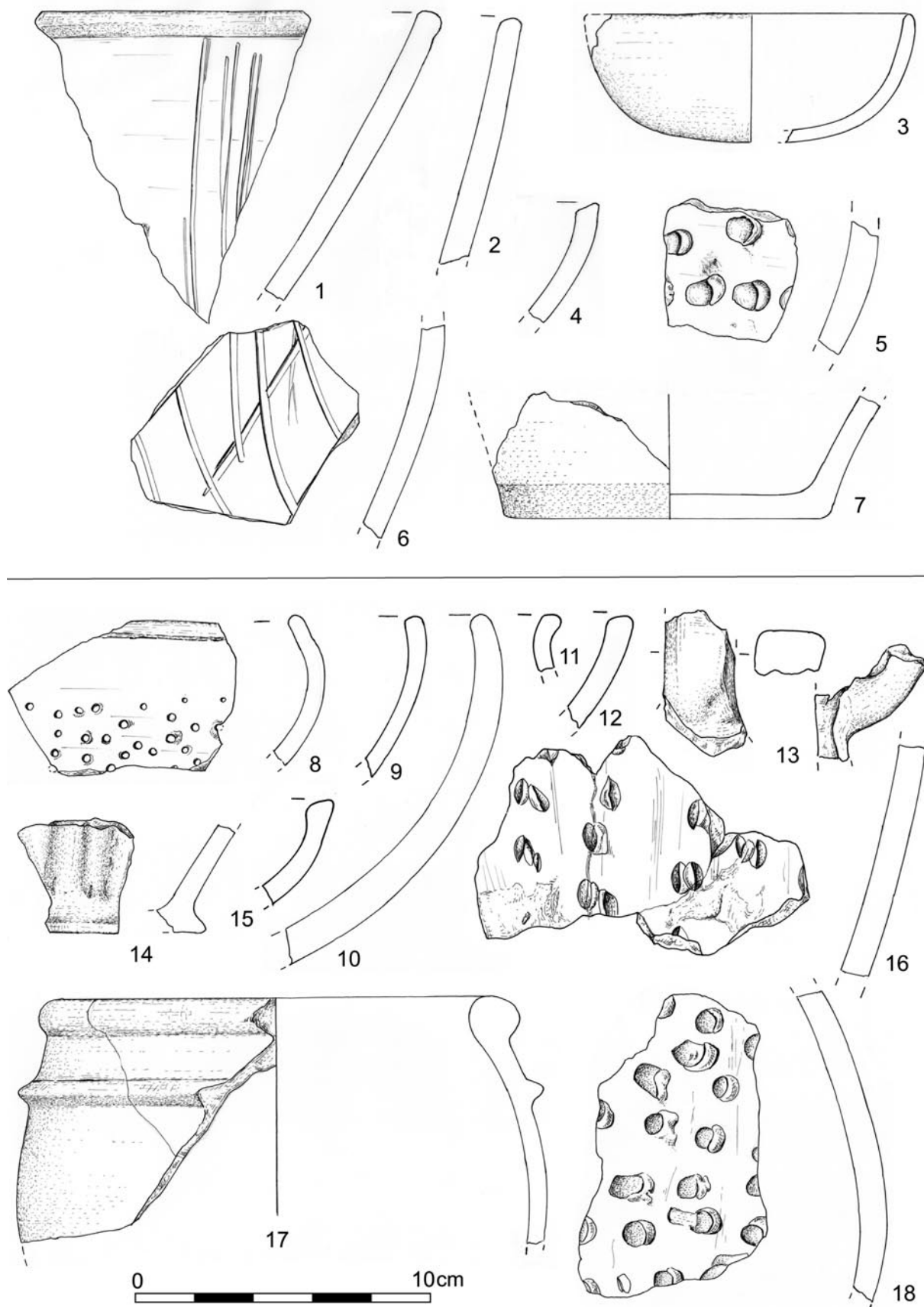
Objekt 10E Obr. 14:15–21

Keramika:

45 fragmentů germánské keramiky: 11× jemná keramika (5× okraj; 5× nezdobená výduť; 1× dno), 34× hrubá keramika (6× okraj; 1× ucho; 6× zdobená výduť: 2× nehtové vrypy, 1× trojúhelníkovité vrypy, 3× ryté mřížkování; 21× nezdobená výduť).

Výběr:

- Fragment okraje nádoby. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, tuhovaný. Po=? Inv. č. A 217905. Obr. 14:18.
- Fragment okraje nádoby. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, hnědý. Po=? Inv. č. A 217908. Obr. 14:19.
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý, šedý. P: nerovný přihlazovaný, hnědošedý. Po=21 cm. Inv. č. A 217904. Obr. 14:15.
- Fragment zdobené misky se zataženým okrajem. M: hrubší, šedý. P: hladký, hnědošedý, uvnitř tmavě šedý. V: horizontální rýhy. Po=? Inv. č. A 217906. Obr. 14:17.
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: hrubší s kamínky, šedý. P: přihlazovaný šedohnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 217907. Obr. 14:20.

Obr. 15. Záluží u Čelákovic. Objekt 10F (1-7), objekt 10H (8-18).

- Fragment ucha patrně z hrnce. M: hrubší, šedý. P: přihlazovaný, hnědošedý. Inv. č. A 217909. *Obr. 14:21.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubší, světle hnědý, uvnitř šedý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217910. *Obr. 14:16.*

Ostatní:

- 5 ks profilované mazanice. Inv. č. A 217950.
 - Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217949.
 - Intruze: fragment laténské keramiky. Inv. č. A 217922.
- Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217904–217950.

Objekt 10F (původně obj. 11) *Obr. 15:1–7*

Keramika:

11 fragmentů germánské keramiky: 2× jemná keramika (1× okraj; 1× nezdobená výdutě), 9× hrubá keramika (2× okraj; 1× se zdobenou výdutí: svazek svislých rýh; 2× zdobená výdutě: 1× nehtové vrypy, 1× ryté mřížkování; 2× nezdobená výdutě; 3× dno).

Výběr:

- Dva fragmenty zdobené kónické misky s rýhou pod okrajem. M: hrubší s kamínky, šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř šedý. V: svazek svislých rýh. Po=21 cm. Inv. č. A 217954a–b. *Obr. 15:1–2.*
- Fragment polokulovité misky. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký místy přihlazovaný, tmavě šedý. Po=10,5 cm; v=4,4 cm. Inv. č. A 217953. *Obr. 15:3.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý s kamínky, tmavě šedý. P: hladký místy přihlazovaný, šedý. Po=? Inv. č. A 217955. *Obr. 15:4.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubší, šedý. P: hrubý až přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217951. *Obr. 15:5.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubší písčité, šedý. P: hrubý a přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217952. *Obr. 15:6.*
- Téměř celé zachovalé dno nádoby. M: hrubý s kamínky, šedý. P: nerovný přihlazovaný, světle šedohnědý. Po=12 cm. Inv. č. A 217956.
- Fragment dna nádoby s mírným odsazením. M: hrubší písčité, šedý. P: hladký, šedohnědý. Po=10,5 cm. Inv. č. A 217957a. *Obr. 15:7.*

Ostatní:

- 12 ks mazanice. Inv. č. A 217962.
- Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217951–217962.

Objekt 10G (původně obj. 12)

Bez nálezů.

Objekt 10H (původně obj. 13) *Obr. 15:8–18*

Keramika:

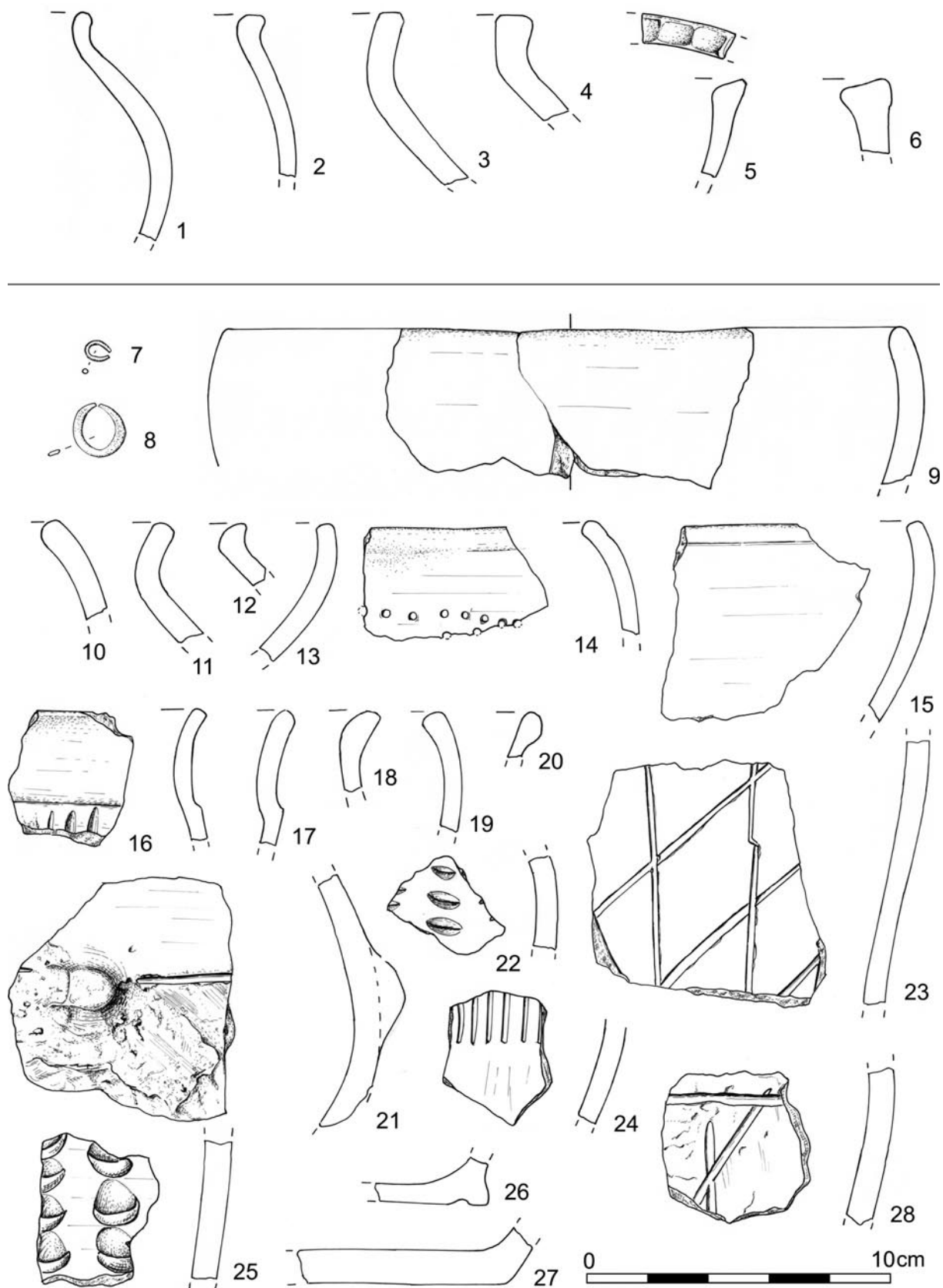
53 fragmentů germánské keramiky: 12× jemná keramika (2× okraj; 10× nezdobené výdutě), 41× hrubá keramika (9× okraj; 1× ucho; 5× zdobená výdutě: 3× nehtové vrypy, 1× důlky, 1× ryté linie; 1× cedník; 21× nezdobená výdutě; 4× dno: 1× dno se zdobenou výdutí: svislé žlábký).

Výběr:

- Fragment okraje nádoby s částí výdutě. M: hrubší, šedý. P: hladký, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217989. *Obr. 15:11.*
- Fragment ucha patrně z hrnce. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, šedý. Inv. č. A 217992. *Obr. 15:13.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217990. *Obr. 15:9.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: hladký, hnědý, uvnitř šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217991. *Obr. 15:15.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, šedý a světle hnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 217988. *Obr. 15:12.*
- Fragment misky se zataženým okrajem (slepeno z pěti střepů). M: hrubý písčité s kamínky, šedý a světle šedohnědý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=30 cm. Inv. č. A 217963. *Obr. 15:10.*
- Fragment miskovitěho cedníku. M: středně zrnitým šedý. P: tmavě šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217966. *Obr. 15:8.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 217968.
- 20 fragmentů zdobených výdutí z jedné nádoby (některé slepeny). M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý částečně přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř černý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218033. *Obr. 15:16,18.*
- Fragment dna s částí zdobené výdutě patrně z misky nebo pohárku(?). M: jemně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, tmavě šedý. V: svislé žlábký. Pd=4 cm. Inv. č. A 217964. *Obr. 15:14.*
- Celé zachovalé dno nádoby. M: hrubý písčité, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý. Po=15 cm. Inv. č. A 217967.

Ostatní:

- Mazanice. Inv. č. A 217986.

Obr. 16. Záluží u Čelákovic. Objekt 10I (1–6), objekt 10J (7–28).

- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 217985.
- Intruze: 7 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 217965 (*obr. 15:17*), A 217972–973, A 217976, A 217983, A 218019, A 218022.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217963–217986, A 217988–218023, A 218033.

Objekt 10I (původně obj. 14) *Obr. 16:1–6*

Keramika:

37 fragmentů germánské keramiky: 7× jemná keramika (4× okraj; 3× nezdobená výduť), 30× hrubá keramika (6× okraj; 3× zdobená výduť: nehtové vrypy; 20× nezdobená výduť; 1× dno).

Výběr:

- Fragment okraje nádoby. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 217987. *Obr. 16:1.*
- Fragment okraje nádoby. M: hrubší, šedý. P: hladký, šedý, uvnitř tmavě šedý. PO=? Inv. č. A 218025. *Obr. 16:3.*
- Fragment okraje nádoby. M: hrubší, šedý. P: hladký, šedohnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 218027. *Obr. 16:2.*
- Fragment okraje nádoby. M: hrubý písčitý, šedý. P: hladký, šedý a hnědý, uvnitř hrubý. Po=? Inv. č. A 218026. *Obr. 16:4.*
- Fragment okraje zdobené kónické misky. M: středně zrnitý, šedý. P: nerovný a přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř šedý. V: prstové důlky s papilárními liniemi. Po=? Inv. č. A 218029. *Obr. 16:5.*
- Fragment nádoby se zesíleným okrajem (doba římská?). M: středně zrnitý, šedý. P: drsnější, šedý. Po=? Inv. č. A 218028. *Obr. 16:6.*

Ostatní:

- 18 ks mazanice. Inv. č. A 218067.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 218066.
- Intruze: 5 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 218049–218050, A 218054, A 218061, A 218064.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217987, A 218024–218032, A 218034–218067.

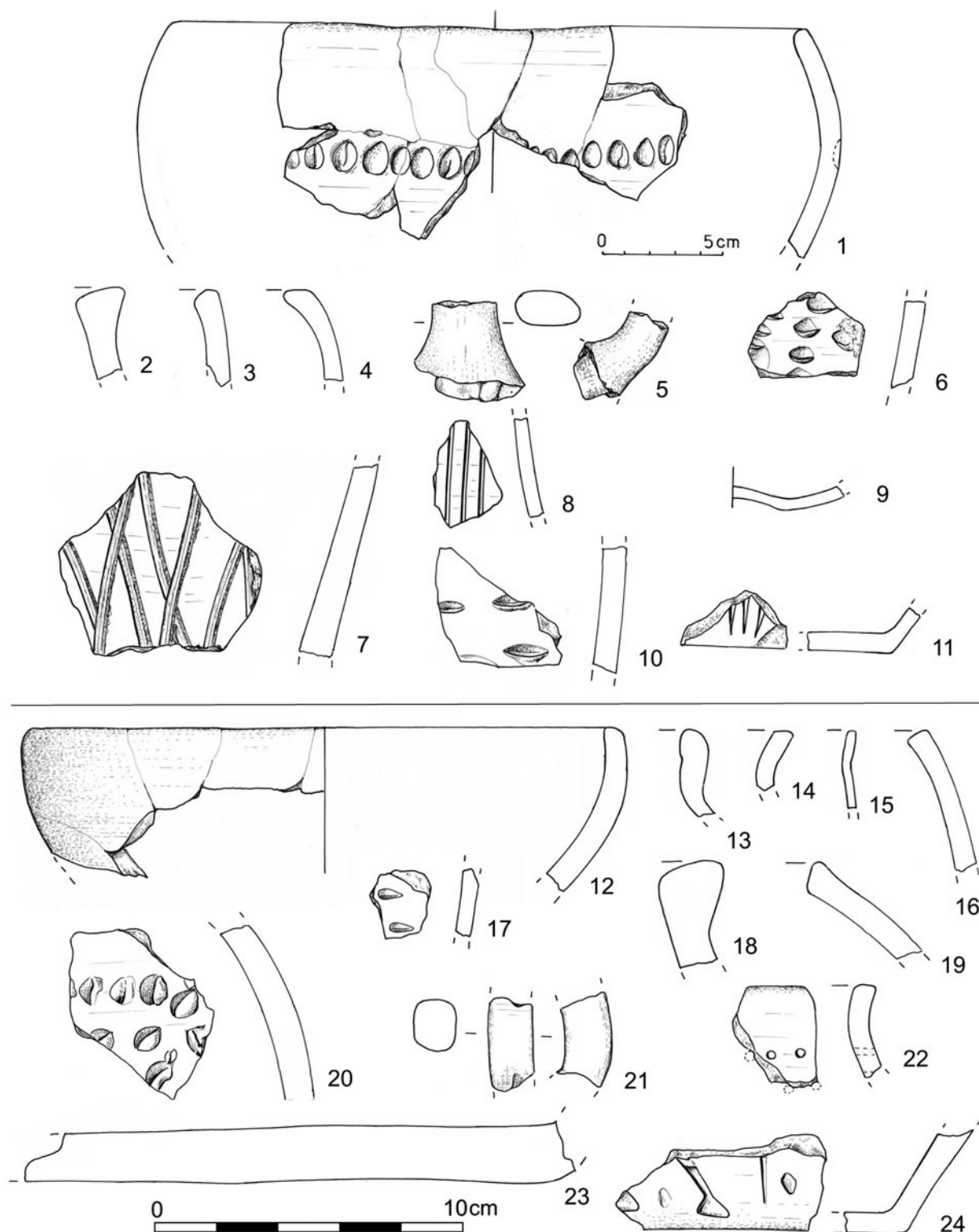
Objekt 10J (původně obj. 15) *Obr. 16:7–28*

Keramika:

95 fragmentů germánské keramiky: 15× jemná keramika (5× okraj; 1× zdobená výduť: žlábký; 9× nezdobená výduť), 80× hrubá keramika (14× okraj; 1× cedník; 14× zdobená výduť: 2× nehtové vrypy, 10× ryté mřížkování, 1× žlábký, 1× rýha s výčnělkem; 45× nezdobená výduť; 6× dno). 1 fragment římsko-provinciální keramiky (prstencovitá miska).

Výběr:

- Fragment okraje s částí zdobené výdutě z teriny s prohnutým hrdlem. M: jemně zrnitý, šedohnědý. P: hladký, tuhovaný. V: svislé úzké žlábký. Po=? Inv. č. A 218075. *Obr. 16:16.*
- Fragment okraje teriny s prohnutým hrdlem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 218083. *Obr. 16:17.*
- Fragment okraje nádoby. M: středně zrnitý, světle šedohnědý. P: hladký, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 218068. *Obr. 16:11.*
- Fragment okraje nádoby. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 218082. *Obr. 16:18.*
- Fragment misky se zataženým okrajem (slepeno ze dvou střeptů). M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, světle hnědý, uvnitř šedý. Po=22 cm. Inv. č. A 218071. *Obr. 16:9.*
- Fragment misky se zataženým okrajem a s horizontální rýhou pod ním. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, tmavě šedý a světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 218072. *Obr. 16:15.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: hladký a přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 218073. *Obr. 16:13.*
- Fragment nádoby se zataženým okrajem. M: středně zrnitý s ojedinělými kamínky, šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 218084. *Obr. 16:19.*
- Fragment nádoby se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý. Po=? Inv. č. A 218070. *Obr. 16:10.*
- Fragment miskovitého cedníku. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle šedohnědý. Po=? Inv. č. A 218074. *Obr. 16:14.*
- Fragment zdobené výdutě. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: hrubý, šedohnědý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218088. *Obr. 16:25.*
- Fragment zdobené výdutě. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: hrubý, šedý, uvnitř tmavě šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218087. *Obr. 16:22.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř tmavě hnědý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 218077. *Obr. 16:23.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř šedý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 218086. *Obr. 16:28.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, zbytky tuhování. V: úzké svislé žlábký. Inv. č. A 218076. *Obr. 16:24.*
- Fragment zdobené výdutě z hrnce. M: hrubý, světle šedohnědý. P: pod okrajem hladký až přihlazovaný, pod rýhou hrubý, světle hnědý, uvnitř šedý. V: horizontální rýha s plastickým výčnělkem. Inv. č. A 218078. *Obr. 16:21.*
- Fragment dna nádoby. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. Pd=11 cm. Inv. č. A 218079. *Obr. 16:27.*

Obr. 17. Záluží u Čelákovic. Objekt 10K (1–11), objekt 10L (12–24).

- Fragment dna s prstencovou podstavou pravděpodobně z římsko-provinciální prstencovité misky. M: jemný, šedý. P: hladký, šedý. Pd=13 cm. Inv. č. A 218080. Obr. 16:26.

Ostatní:

- 19 ks mazanice. Inv. č. A 218170.
- Dva otevřené bronzové (mosazné) kroužky. Větší plochý kroužek, \varnothing 1,7/1,8 cm; inv. č. A218399. Obr. 16:8. Menší kroužek, \varnothing 0,7/0,9 cm. Inv. č. A 218398. Obr. 16:7.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 218095.

- Intruze: 6 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 218081 (*obr. 16:20*); A 218096, A 218099, A 218109–218110, A 218150; 2 fragmenty středověké až novověké keramiky. Inv. č. A 218069 (*obr. 16:12*), A 218085.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 218068–218170.

Objekt 10K (původně obj. 16) Obr. 17:1–11

Keramika:

58 fragmentů germánské keramiky: 13× jemná keramika (1× zdobená výduť: rýhy; 10× nezdobená výduť; 1× dno se zdobenou výduť: rýhy; 1× dno), 44× hrubá keramika (7× okraj; 1× se zdobenou výduť: nehtové vrypy; 1× ucho; 6× zdobená výduť: 3× nehtové vrypy, 3× ryté mřížkování; 29× nezdobená výduť; 1× dno).

Výběr:

- Část zdobené misky se zataženým okrajem (slepeno ze sedmi střepů). M: hrubý, šedý. P: hrubý a částečně přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. V: horizontální řada nehtových vrypů. Po=26 cm. Inv. č. A 218171. *Obr. 17:1.*
- Fragment nádoby se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 218174. *Obr. 17:4.*
- Fragment nádoby s krátkým vyhnutým okrajem. M: hrubý, šedý. P: světle hnědý. Po=? Inv. č. A 218172. *Obr. 17:2.*
- Fragment nádoby s mírně zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedý. P: hladký, světle šedohnědý. Po=? Inv. č. A 218173. *Obr. 17:3.*
- Fragment ucha patrně z hrnce. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý. Inv. č. A 218175. *Obr. 17:5.*
- Fragment zdobené výdutě. M: středně zrnitý, šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218177. *Obr. 17:10.*
- Fragment zdobené výdutě. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218178. *Obr. 17:6.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, hnědý. V: svislé rýhy. Inv. č. A 218179. *Obr. 17:8.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý, světle hnědý, uvnitř šedý. Výzdoby: ryté mřížkování. Inv. č. A 218176. *Obr. 17:7.*
- Fragment dna s částí zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, šedohnědý. V: svislé rýhy. Inv. č. A 218180. *Obr. 17:11.*
- Fragment dna s omfalem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, šedý. Inv. č. A 218181. *Obr. 17:9.*

Ostatní:

- 8 ks mazanice. Inv. č. A 218244.
- 15 ks keramické strusky (váha 15 g). Inv. č. A 218245.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 218243.
- Intruze: 14 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 218182, A 218187, A 218192, A 218194, A 218198–218199, A 218201, A 218209, A 218215–218217, A 218219, A 218238–218239.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 218068

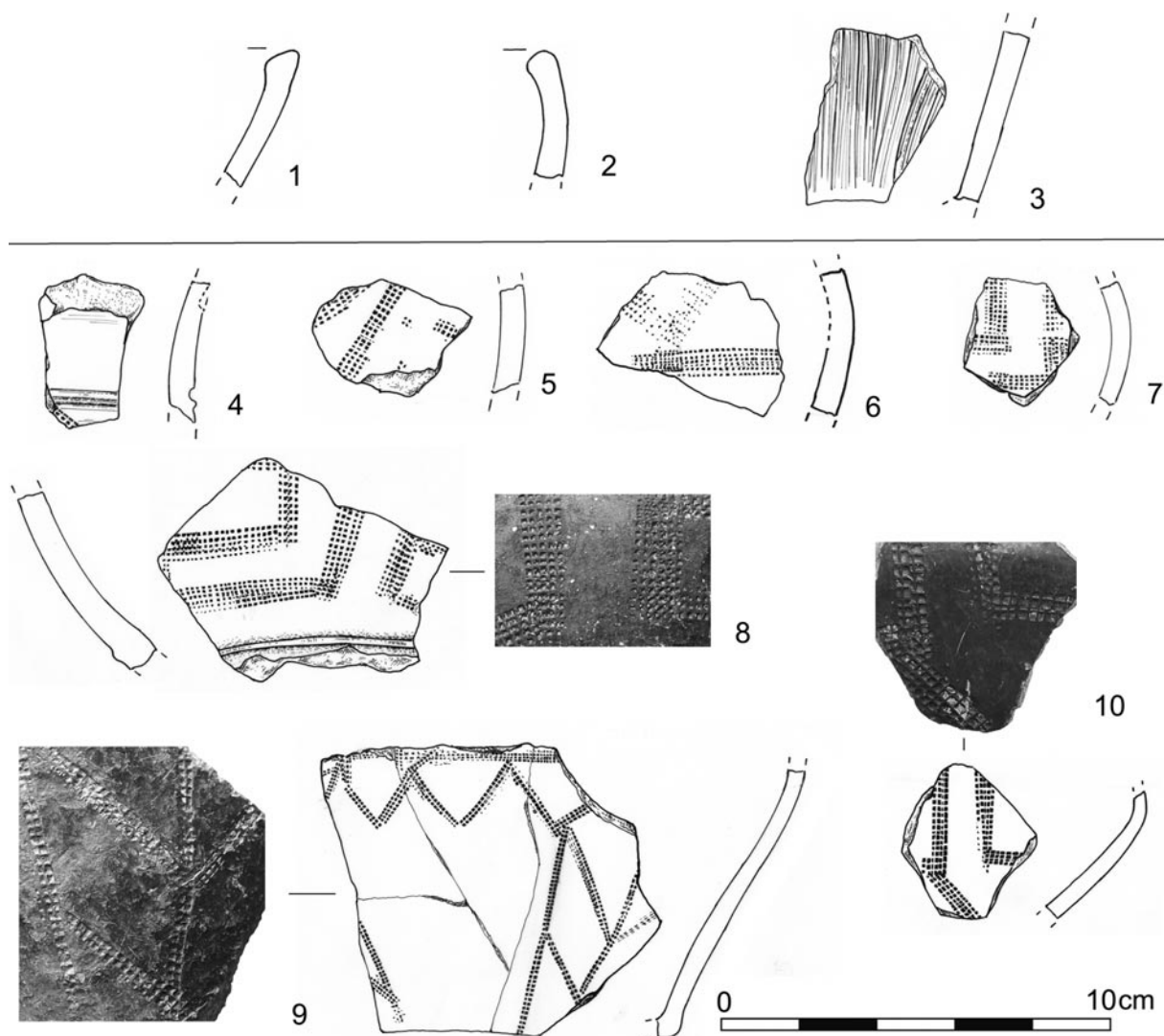
Objekt 10L (původně obj. 17) Obr. 17:12–24

Keramika:

99 fragmentů germánské keramiky: 17× jemná keramika (4× okraj; 12× nezdobená výduť; 1× dno), 82× hrubá keramika (8× okraj; 1× cedník; 1× ucho; 4× zdobená výduť: nehtové vrypy; 62× nezdobená výduť; 1× dno se zdobenou výduť: trojúhelníkovité vrypy a rýhy; 5× dno).

Výběr:

- Část misky se zataženým okrajem (slepeno z jedenácti střepů). M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, tuhovaný. Po=18 cm. Inv. č. A 218246. *Obr. 17:12.*
- Fragment tenkostěnného okraje patrně z pohárku. M: jemně zrnitý, černý. P: hladký, tuhovaný. Po=? Inv. č. A 218252. *Obr. 17:15.*
- Fragment okraje nádoby. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, šedočerný. Po=? Inv. č. A 218251. *Obr. 17:14.*
- Fragment nádoby se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, šedočerný. P: přihlazovaný, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 218248. *Obr. 17:16.*
- Fragment okraje kulovité nádoby. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, světle šedohnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 218247. *Obr. 17:19.*
- Fragment masivního zesíleného okraje z nádoby. M: hrubý, šedý. P: hladký, tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 218250. *Obr. 17:18.*
- Fragment okraje cedníku. M: středně zrnitý, šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 218253. *Obr. 17:22.*
- Fragment ucha z nádoby. M: středně zrnitý, šedý. P: hladký/světle šedohnědý. Inv. č. A 218254. *Obr. 17:21.*
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý s kamínky, tmavě šedý. P: přihlazovaný a hrubý, světle hnědý, uvnitř světle šedý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218255. *Obr. 17:20.*
- Fragment zdobené výdutě. M: středně zrnitý, šedý. P: hrubší, šedohnědý. V: nehtové vrypy. Inv. č. A 218256. *Obr. 17:17.*

Obr. 18. Záluží u Čelákovic. Objekt 10M (1–3), objekt 10N (4–10).

- Fragment dna s částí zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: hrubý a přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý a hnědý. V: trojúhelníkovité vrypy a rýhy. Pd=12 cm. Inv. č. A 218257. Obr. 17:24.
- Velká část masivního dna, uvnitř po obvodu a částečně také na profilu černá seškvařená hmota. M: hrubý s kamínky, šedý. P: přihlazovaný, světle šedohnědý. Pd=19 cm. Inv. č. A 218258. Obr. 17:23.

Ostatní:

- 10 ks mazanice. Inv. č. A 218339.
- Fragment bronzového artefaktu. Inv. č. A 218340.
- Drobné fragmenty atypické keramiky. Inv. č. A 218338.
- Intruze: 7 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 218287, A 218289, A 218294, A 218301, A 218304, A 218308–218309; 1 fragment okraje středověké až novověké keramiky. Inv. č. A 218249 (obr. 17:13).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 2180246–218340.

Objekt 10M (původně obj. 18) Obr. 18:1–3

Keramika:

12 fragmentů germánské hrubé keramiky (2× okraj; 1× zdobená výdut: hřebenování; 9× nezdobená výdut).

Výběr:

- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, částečně pórovitý, šedý. M: hladký, tmavě šedý, původně tuhovaný. Po=? Inv. č. A 218341. Obr. 18:2.
- Fragment okraje kónické misky. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. Po=? Inv. č. A 218342. Obr. 18:1.
- Fragment zdobené výdutě ze spodní části nádoby. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř šedý. V: svislé rýhy (hřebenování). Inv. č. A 218343. Obr. 18:3.

Ostatní:

- Mazanice. Inv. č. A 218402.
 - 4 ks železité strusky (váha 162 g). Inv. č. A 218403.
- Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 218341–218352, A 218402–218403.

Objekt 10N (původně obj. 19) Obr. 18:4–10

Keramika:

19 fragmentů germánské keramiky: 7× jemná keramika (zdobené výdutě: radélkování), 12× hrubá keramika (nezdobené výdutě).

Výběr:

- Fragment olámaného okraje s částí zdobené výdutě z teriny s prohnutým hrdlem. M: jemný, šedý. Povrch. hladký, lesklý, tuhovaný. V: horizontální rýha a plastické žebro, velmi malá zachovalá část radélkování. Inv. č. A 218358. *Obr. 18:4.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, šedý a světle hnědý. V: radélkování (dvouřadé radélko s jedním a půl obtahem). Inv. č. A 218353. *Obr. 18:5.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, černý se stopami tuhování. V: radélkování (motiv meandru, dvouřadé radélko s vícerym obtahem). Inv. č. A 218355. *Obr. 18:7.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý. V: radélkování (motiv meandru a části klikatka, dvouřadé radélko s vícerym obtahem). Inv. č. A 218354. *Obr. 18:6.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemný, tmavě šedý. P: hladký, lesklý, černý. V: radélkování (motiv meandru a části klikatky, dvouřadé radélko s jedním obtahem). Inv. č. A 218356. *Obr. 18:10.*
- Fragment zdobené výdutě ze spodní části nádoby. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. V: radélkování (motiv meandru, dvouřadé radélko s vícerym obtahem). Inv. č. A 218359. *Obr. 18:8.*
- Fragment zdobené výdutě. M: jemně zrnitý, tmavě šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. V: radélkování (spodní okraj meandru, klikatka a zavěšované linie s V-motivy, dvouřadé radélko s jedním a půl obtahem) Inv. č. A 218357. *Obr. 18:9.*

Ostatní:

- Mazanice s otisky. Inv. č. A 218372.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 218353–218372.

Objekt 10P (původně obj. 20)

Keramika:

12 fragmentů germánské hrubé keramiky (4× okraj; 1× zdobená výduť: důlky; 7× nezdobená výduť).

Ostatní:

- Brousek. Inv. č. A 218388.
- Intruze: 2 fragmenty laténské keramiky. Inv. č. A 218378, A 218382; 1 fragment středověké až novověké keramiky. Inv. č. A 218387.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 218373–218388.

Objekt 10Q (původně obj. 21)

Keramika:

6 fragmentů germánské keramiky: 1× jemná keramika (okraj), 5× hrubá keramika (2× okraj; 3× nezdobená výduť).

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 218389–218394.

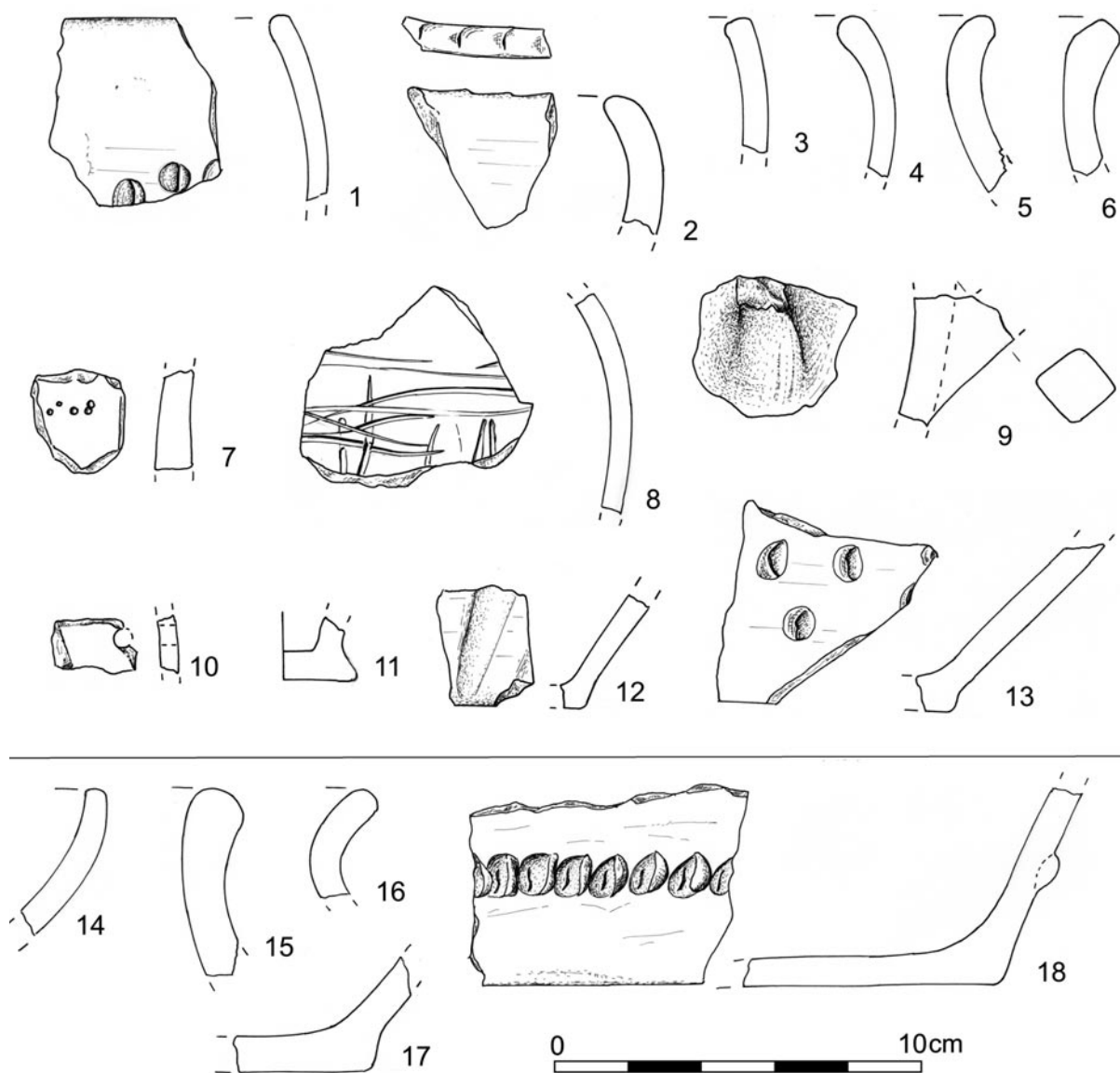
Začišťování povrchu Obr. 19:1–13

Keramika:

120 fragmentů germánské keramiky: 25× jemná keramika (10× okraj; 2× se zdobenou výdutí: 1× rýha, 1× lišta; 2× zdobená výduť: žlábký; 10× nezdobená výduť; 3× dno: 1× zdobené: důlky, 1× se zdobenou výdutí: žlábek), 95× hrubá keramika (17× okraj; 1× se zdobenou výdutí: nehtové vrypy; 1× ucho; 13× zdobená výduť: 7× nehtové vrypy, 6× ryté mřížkování; 57× nezdobená výduť; 7× dno: 1× se zdobenou výdutí: nehtové vrypy).

Výběr:

- Fragment okraje teriny s prohnutým dnem, na hrdle horizontální lišta, druhá lišta odděluje hrdlo od výdutě. M: jemný, tmavě šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217081.
- Fragment okraje s částí zdobené výdutě patrně z kónické misky. M: jemný, šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. V: horizontální rýha. Po=? Inv. č. A 217079.
- Fragment okraje misky. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217082.
- Fragment okraje nádoby s částí výdutě. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217080.
- Fragment zdobené misky se zataženým okrajem. M: hrubý, tmavě šedý. P: přihlazovaný a hrubý, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: nehtové vrypy. Po=? Inv. č. A 217127. *Obr. 19:1.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. Po=? Inv. č. A 217078.

Obr. 19. Záluží u Čelákovic. Povrch (1–13) a sběr (14–18).

- Fragment zdobené misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, světle hnědý. V: nehtové vrypy na okraji. Po=? Inv. č. A 217230. Obr. 19:2.
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217228. Obr. 19:4.
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, tmavě šedý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 217227. Obr. 19:3.
- Fragment okraje hrnce. M: hrubý s kamínky, šedý. P: hrubý, světle oranžový, uvnitř hladký šedý. Po=? Inv. č. A 217226. Obr. 19:6.
- Fragment okraje hrnce. M: středně zrnitý, modrošedý. P: hladký, světle oranžový. Po=? Inv. č. A 217229. Obr. 19:5.
- Fragment výdutě s částí ucha (patrně z hrnce). M: středně zrnitý, tmavě šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř šedý. Inv. č. A 217231. Obr. 19:9.
- Fragment zdobené výdutě. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý, místy přihlazovaný, světle hnědý, uvnitř tmavě šedý. V: ryté mřížkování. Inv. č. A 217116. Obr. 19:8.
- Malý fragment výdutě nádoby s kruhovým otvorem. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, šedohnědý, uvnitř tmavě šedý. Inv. č. A 217233. Obr. 19:10.
- Fragment dna s částí zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: hrubý, světle hnědý. V: nehtové vrypy. Pd=? Inv. č. A 217130. Obr. 19:13.
- Fragment dna patrně z pohárku. M: jemný, šedý. P: hladký, tmavě šedý se zbytky tuhování. Pd=5 cm. Inv. č. A 217131. Obr. 19:11.

- Fragment vnitřní části zdobeného dna. M: jemně zrnitý, šedý. P: hladký, tmavě šedý se zbytky tuhování. V: drobné důlky. Inv. č. A 217110. *Obr. 19:7.*
- Fragment dna s částí zdobené výdutě. M: jemný, tmavě šedý. P: hladký, černý se zbytky tuhování. V: široký šikmý žlábek. Pd=? Inv. č. A 217232. *Obr. 19:12.*

Ostatní:

- 9 fragmentů laténské keramiky. Inv. č. A 217089, A 217093, A 217096, A 217098, A 217102, A 217195, A 217194, A 217197–217198.

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217078–217199, A 217226–217237.

Sběr *Obr. 19:14–18*

Keramika:

19 fragmentů germánské keramiky: 2× jemná keramika (1× nezdobená výduť; 1× dno), 17× hrubá keramika (5× okraj; 1× zdobená výduť: nehtové vrypy; 9× nezdobená výduť; 2× dno: 1× se zdobenou výdutí: nehtové vrypy).

Výběr:

- Fragment okraje hrnce. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217204. *Obr. 19:15.*
- Fragment okraje hrnce. M: hrubý, tmavě šedý. P: hrubý, šedohnědý. Po=? Inv. č. A 217203. *Obr. 19:16.*
- Fragment misky se zataženým okrajem. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, šedohnědý, uvnitř šedý. Po=? Inv. č. A 217205. *Obr. 19:14.*
- Fragment dna s částí zdobené výdutě. M: hrubý, šedý. P: přihlazovaný, světle šedohnědý, uvnitř šedý. V: horizontální řada nehtových vrypů. Pd=11 cm. Inv. č. A 217201. *Obr. 19:18.*
- Fragment dna nádoby. M: jemný, ojediněle s kamínky, šedookrový. P: hladký, šedookrový. Pd=11 cm. Inv. č. A 217202. *Obr. 19:17.*

Uložení: Městské muzeum v Čelákovících, inv. č. A 217201–217220.

3. SÍDLIŠTĚ A INTERPRETACE OBJEKTŮ

Jelikož byla dosud zkoumána jen velmi malá část germánského sídliště z doby římské v Záluží a většina objektů se nachází pod zástavbou obce, je obtížné se vyjádřit k interpretaci a funkci sídliště, resp. jednotlivých zkoumaných objektů. Navíc dosud nebyla na lokalitě prozkoumána žádná zahloubená chata, která by mohla přinést reprezentativnější materiál z doby římské. Zahloubená chata (obj. XIII), odkrytá ve čtyřicátých letech (*obr. 4*), sice obsahovala více nálezu germánské keramiky než laténské, nicméně podle půdorysu náleží k laténským objektům.

Musíme se tedy spokojit s několika odkrytými jámami a patrně i s jednou železářskou pecí objevenou v roce 2020 (nepubl.). Dvě jámy z doby římské byly v superpozici s laténskými chatami X a XII (*obr. 4*), neboť v těchto místech se dříve nacházelo laténské sídliště, na němž výzkum odkryl několik zahloubených chat (*obr. 4*). Celkem se podařilo v letech 1943, 1983, 1998 a 2012 prozkoumat 14, resp. 21 objektů z doby římské, tj. 3 objekty v roce 1943, jeden objekt v roce 1983, dále 9, resp. 16 objektů (č. 2 až 10A–N, 10 P–Q) v roce 1998 a jeden objekt (č. 1) v roce 2012. Největším a na nálezy nejbohatším je soujámí (obj. 10), rozdělené do dílčích jam (objektů). Tento objekt je možné považovat za exploatační jámu. V jeho východním okraji (obj. 10A) se našel „pohřeb psa“ a římská mince. U ostatních objektů (jam) je funkce – vzhledem k malé zkoumané ploše v roce 1998 a k dílčímu vybrání objektů na jižním profilu výkopu – nejasná. Většina těchto objektů měla hnědošedou hlinitopísčitou ulehlou výplň.

Jižní část katastru obce Záluží těsně navazuje na katastr obce Nehvizdy. Je tedy více než jisté, že sídlištní lokalita z doby římské pokračuje do tohoto sousedního katastru.

4. SKELET PSA V JÁMĚ

Na okraji soujámí v zálužském objektu č. 10A ležela kostra psa (*obr. 7; 9*). Nevypadá na to, že by tam byla jen pohozena, spíše lze soudit na záměrné uložení. Skeletům, resp. „pohřbům psů“, s nimiž se můžeme setkat na některých sídlištích z doby římské, byla již věnována zvýšená pozornost (např. *Makiewicz 1987; Beneš – Nývltová Fišáková 2009; Sahulová 2019*). Nejnověji lze uvést skelet psa v sídlištní vrstvě ze 2. poloviny 2. století v Jevíčku na lokalitě XIII (*Droberjar 2021*). Většina „psích pohřbů“ pochází v Čechách ze starší doby římské (*Beneš – Nývltová Fišáková 2009, 535, 536, pozn. 15, obr. 2*). Jak ale upozorňují autoři, může být tento počet zkeslen více nálezy na dvou lokalitách (Praha-Ďáblice a Roztoky) a rovněž obtížemi s datací koster. V případě nálezu skeletů psů na dně zahloubených chat a v některých exploatačních

jamách se soudí na záměrné ukládání psů (tzv. pohřby psů) po skončení užívání objektů (např. *Kolník – Varsík – Vladár 2007*, 21).

5. KERAMIKA

Labskogermánský keramický soubor z jednotlivých sídlištních objektů v Záluží má poměrně homogenní charakter a odpovídá mladší části starší doby římské, tj. 2. století (stupně B2–B2/C1), resp. 2. polovině 2. století. Svědčí o tom technologie keramiky, jednotlivé tvary nádob a jejich výzdoba.

Tvary nádob. Zastoupeny jsou fragmenty terin z jemného materiálu (*obr. 5:13; 10:4–5; 12:7; 13:16; 14:7; 16:16–17; 18:4*), včetně zdobených střepů radélkováním (*obr. 18: 5–10*). Kresebně rekonstruovaná nízká terina z jámy v chatě X (*obr. 5:13*) má analogie na lokalitách ze starší doby římské, např. Ladná (*Perička 1966*, Taf. XXVII:8) nebo Zohor, hrob 6/2010 (*Elschek 2013*, Abb. 10:4–5). Fragment okraje nádoby s uchem z jemné keramiky (*obr. 13:2*) může rovněž pocházet z teriny.

Početně jsou zastoupeny misky, pokud je tak lze ve střepovém materiálu identifikovat. Objevují se zejména misky se zataženým okrajem (např. *obr. 5:16; 11:3; 12:3–5, 14, 18–19; 13:6–7, 9–12; 14:15, 17; 15:9–10; 16:9, 15; 17:1, 12; 19:1–4*). Některé z nich jsou zdobené nehtovými vrypy (*obr. 5:16; 17:1; 19:1*) nebo prstovými důlky (*obr. 12:14*). V jiném případě lze částečně rekonstruovat patrně hlubokou tzv. hrncovitou misku (*obr. 10:8*). Celá zachovalá (slepená) je esovitě prohnutá miska se žlábkem pod okrajem z objektu č. V (*obr. 5:6*). U některých misek můžeme podle okrajů předpokládat kónické tvary (*obr. 10:3; 11:4; 15:1–2; 18:1*). Z podstatné části profilu je doložena i miska s kónickým spodkem a s prohnutým hrdlem (*obr. 5:14*). Další tvar reprezentuje typ polokulovité, resp. vrchlíkovité misky (*obr. 15:3*) nebo hluboké polokulovité misky (*obr. 5:15*). Polokulovitá miska na nožce zdobená svazkem tří úzkých svislých žlábků (původně patrně se čtyřmi svazky) z obj. 3A (*obr. 11:12*) má analogii v moravských nálezech na lokalitě Hrušky, chata IV (*Droberjar 1997*, Taf. 30:11). Jedním exemplářem je zastoupen fragment polokulovité misky s omfalem (*obr. 17:9*).

Nedílnou součástí sídlištní keramiky jsou rovněž hrnce z hrubšího materiálu. Podle malých zchovalých okrajových fragmentů je nelze blíže identifikovat s výjimkou větších tvarů (např. *obr. 10:1; 13:13*). Některé z hrnců měly ucha (*obr. 5:21; 12:8; 13:18–19; 14:6, 21; 15:19; 17:5, 20; 19:9*).

Do kategorie tzv. mezitvarů I (mezi hrncem a miskou) náleží nádoby z jámy zachráněné v roce 1983 (*obr. 10:1, 7*). Mají nejbližší k typu 2117 podle klasifikace moravských sídlištních nálezů ze starší doby římské (*Droberjar 1997*, Abb. 33).

V objektu č. V byl celý zchovalý koflík (*obr. 5:7*), které známe rovněž z moravských lokalit: Křepice, chata IV (*Droberjar 1997*, Taf. 55:8) a Komořany, chata Z-11 (*týž 1997*, Taf. 40:5).

Kromě uvedených tvarů keramiky obsahovaly zálužské nálezy i fragmenty okrajů cedníků nebo tzv. vykuřovadel (*obr. 15:8; 16:14; 17:22*).

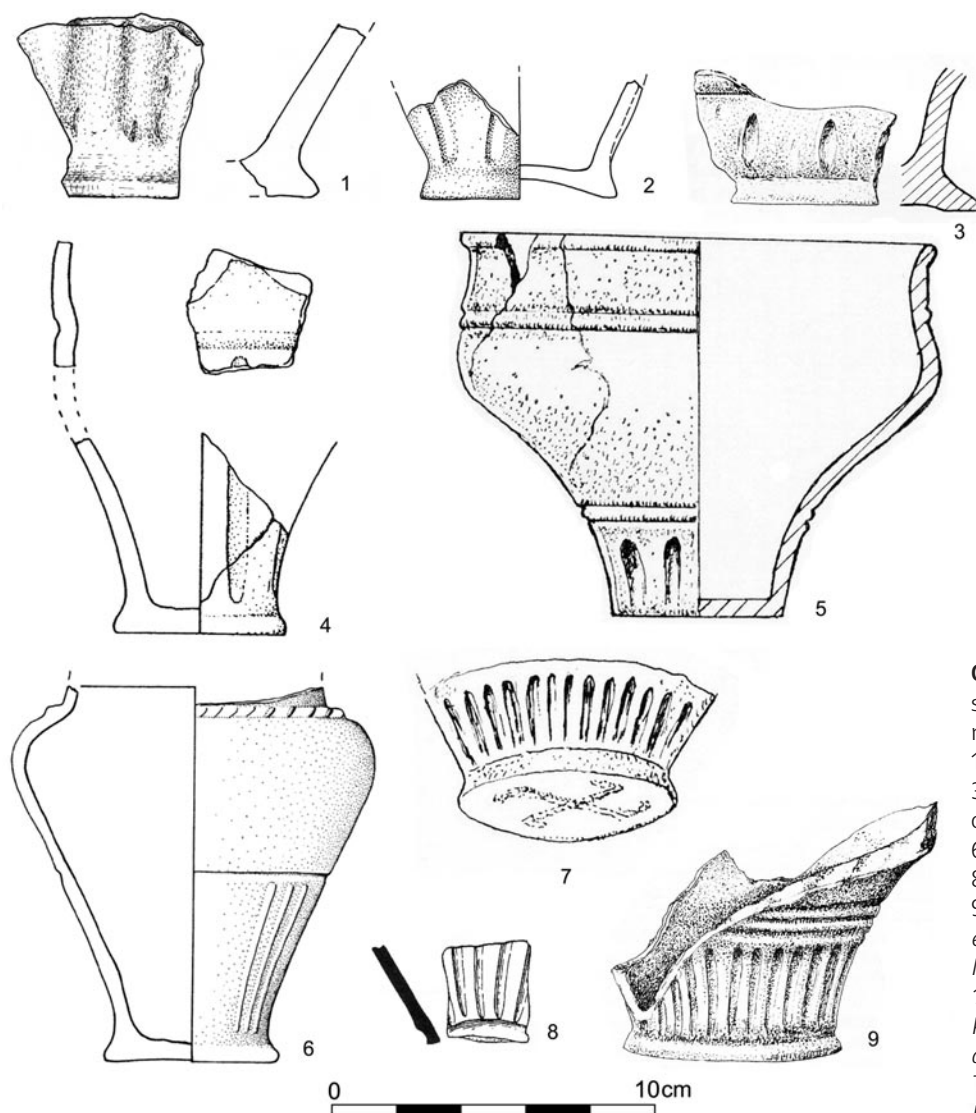
Výzdoba nádob. Nálezové soubory germánské keramiky ze starší doby římské, resp. ze 2. poloviny 2. století (B2b–B2/C1) mají pestrou ornamentaci. Potvrzují to i nálezy ze Záluží.

Určující výzdobnou technikou je radélkování (*obr. 5:23; 10:4–6; 14:13; 18:4–10*) s motivy klikatky na hrdle (*obr. 10:4*), meandrů (*obr. 18:7–8, 10*), meandrů s klikatkou (*obr. 18:16, 10*) a kombinace meandru, klikatky a zavěšovaných linií s V-motivy (*obr. 18:9*). Provedení ornamentu je radélkem dvouřadým (*obr. 10:5*), jemným dvouřadým s dvojitým obtahem (*obr. 10:4*) nebo dvouřadým s jedním a půl obtahem (*obr. 10:6; 18:5, 9–10*) či dvouřadým s vícerym obtahem (*obr. 18:6–8*).

Častý je výskyt nehtových vrypů (*obr. 5:9, 12, 16, 20, 24; 11:9–11; 12:10, 16; 13:13, 26; 14:5; 15:5, 16, 18; 16:22, 25; 17:1, 6, 10, 17, 20; 19:1–2, 13, 18*). Doloženy jsou i vrypy čočkovité (*obr. 13:25*), čárkovité (*obr. 11:4*), trojúhelníkovité (*obr. 10:2; 17:24*) nebo drobné důlkové vrypy (*obr. 13:29; 19:7*) či prstové důlky (*obr. 12:14; 13:17; 16:5*).

Lineární výzdobu reprezentují horizontální linie (*obr. 5:5; 11:1; 14:7, 9, 17*) nebo vertikální linie (*obr. 14:12, 14; 15:1; 16:24; 17:8, 11, 24*). Na hluboké kónické misce s rýhou pod okrajem jsou svazky svislých rýh (*obr. 15:1*) obdobné nádobě z Plaňan, obj. 36 (*Volf et al. 2021*, obr. 15:3). Hojně je rovněž ryté mřížkování (*obr. 5:8; 11:8; 12:17; 13:27; 14:4, 16; 15:16; 16:23, 28; 17:7; 19:8*). V souboru nechybí hřebenování (*obr. 10:8; 18:3*) a příznačné hřebenové půlobloučky (*obr. 12:15*).

Plastickou ornamentiku zastupuje výčnělek (*obr. 10:1*) nebo výčnělek s horizontální rýhou (*obr. 16:21*). Důležitým prvkem jsou úzké žlábků (*obr. 11:12; 15:14; 16:16; 19:12*). Doloženo je i barbotino (*obr. 5:19*) a „nepravé“ barbotino (*obr. 13:30*).

Obr. 20. Pohárky se svislými žlábkami na nožce. 1 Záluží, obj. 10H; 2 Plaňany, obj. 36; 3 Křinec; 4 Branč, obj. 35; 5 Tvršice; 6 Stupava; 7 Tuklaty; 8 Křepice, chata X; 9 Ratenice. Podle Volf *et al.* 2021 (2), podle Motyková-Šneidrová 1967 (3, 5, 7, 9), podle Kolník – Varsík – Vladár 2007 (4), podle Turčan 2015 (6), podle Droberjar 1997 (8).

Zajímavou výzdobnou techniku v zálužském keramickém souboru zastupuje fragment nádoby se svislými žlábkami na spodní části pohárku nebo misky na nožce z obj. 10H (*obr. 15:14*). Podle průměru dna ($pd=4$ cm) lze soudit spíše na pohárek. Nádoby (pohárky) s obdobnou výzdobou známe z vícerých sídlišť v Čechách, na Moravě a na Slovensku (*obr. 20*). Na spodní části pohárů (na nožce) můžeme rozlišit řídké žlábkování: Plaňany, obj. 36 (*obr. 20:2*; Volf *et al.* 2021, *obr. 13:16*), Křinec (*obr. 20:3*; Motyková-Šneidrová 1967, *Abb. 11:14*), Tvršice (*obr. 20:5*; Motyková-Šneidrová 1967, *Taf. XXVIII:3*; *Beilage 1:20*) a Branč, obj. 35 (*obr. 20:4*; Kolník – Varsík – Vladár 2007, *tab. 40:13*); husté žlábkování: Ratenice (*obr. 20:9*; Motyková-Šneidrová 1967, *Abb. 18*), Tuklaty (*obr. 20:7*; Motyková-Šneidrová 1967, *Beilage 1:16*) a Křepice, chata X (*obr. 20:8*; Droberjar 1997, *Taf. 85:14*) a svazky žlábků: Stupava (*obr. 20:6*; Turčan 2015, *obr. 2:6*). Určitá koncentrace této výzdoby příznačná pro 2. století (zejména v období B2b–B2/C1) je patrná na Kolínsku a Nymbursku. Ve žlábkované výzdobě lze rovněž rozlišit žlábků krátké (většina uvedených nálezů) a dlouhé patrně přes větší část výdutě. U fragmentů nožek pohárků ze Záluží (*obr. 20:1*) a z Plaňan (*obr. 20:2*) nelze určit, zda byly žlábků dlouhé nebo krátké. Dlouhé žlábkování na pohárku z Branče (*obr. 20:4*) by bylo možno považovat za prvotní náznak imitace římských pohárů se zprohýbanými stěnami (Faltenbecher). Germánské imitace se pak vyskytují zejména v mladší době římské (např. Hegewisch 2005, 326, *Abb. 34*). Úzké žlábkování na různých tvarech nádob, které imitují kovové nádoby, se objevuje např. v jihomoravských nálezích ve 2. polovině 2. století (Droberjar 1993, *obr. 6*; *týž* 1997, *Taf. 126:7–10*).

Jinou neméně zajímavou ornamentikou je „nepravé“ barbotino (*obr. 13:30*). Tyto plošně nanášené a hustě přesekávané plastické lišty, někdy označované jako tzv. nepravé barbotino, se vyskytují zejména

od konce 2. a počátkem 3. století (*Knápek – Šedo 2015*, 361), na rozdíl od „pravého“ barbotina, které je patrně starší (*Varsik 2011*, 82–84, 161, obr. 44). Nálezy keramiky zdobené „nepravým“ barbotinem pocházejí z řady sídlištních objektů, např. z Mušova-Neurissenu „U Propustku“ (*Knápek – Šedo 2015*, 361, 362–363, tab. II:7303/448; IV:7312/64); Křepic, chata V (*Droberjar 1997*, 286–288, Taf. 60:9; 61:17; 62:15); Branče, v několika objektech (*Kolník – Varsik – Vladár 2007*, 69, 93, 101, 102, 103, 131, tab. 12:1; 65:13; 85:10; 87:10–11; 89:16–17; 150:15–16) a z dalších slovenských lokalit (*Varsik 2011*, 161–162, obr. 86). Problematice tzv. nepravého barbotina se věnovala R. Knápek (*Knápek – Šedo 2015*, 261, 262). Upozorňuje na to, že „pravé“ barbotino představuje jednu vůbec z nejnáročnějších výzdobných technik. Proto byly později snahy tuto výzdobu napodobovat pomocí hustých plastických přesekávaných listů.

Na dvou fragmentech se podařilo identifikovat otisky papilárních linií, a to v prstových důlcích na okraji nádoby (*obr. 16:5*) nebo na zlomku ucha pod odloupnutým povrchem (*obr. 13:19*). Papiláry otisknuté na keramickém uchu jsou patrně svědectvím po dvou vrstvách vzniklých při jeho modelování, kdy první s otisky zaschla a na ní byla nanášena druhá vrstva pro výpal. Možný je i dvojitý výpal jedné nádoby.

Cizí keramika. Mezi keramickými nálezy z doby římské se podařilo identifikovat i dva cizí, tedy nikoli labskogermánské zlomky. Prvním je fragment zdobený rytými páskami, z nichž jedna je vyplňovaná čárkovitými vrypy ve stylu przeworské keramiky (*obr. 12:11*).

Obdobné nálezy ze starší doby římské známe ze střední Moravy a z jižních Čech, např. Dubany, Žďár (*Droberjar 2019*, ryc. 9:8; 15:3) nebo Držovice (*Pernička 1966*, Taf. LIII:2).

Malý fragment prstencovité nožky vyrobený na kruhu z jemné šedé keramiky lze patrně zařadit k římsko-provinciálním prstencovitým miskám (*obr. 16:26*).

Intruze. Jelikož je na lokalitě v Záluží doloženo husté laténské osídlení, je vcelku logický výskyt zlomků laténské keramiky i v objektech ze starší doby římské (*tab. 1*). Celkem 89 fragmentů laténské keramiky (*13:21,31–35; 15:17; 16:20*) bylo zjištěno v polovině germánských objektů. Do některých z nich (do horních vrstev) se dostaly i fragmenty středověké až novověké keramiky (*obr. 13:36; 14:2; 16:12; 17:13*).

Č. obj.	Germánská keramika	Římsko-provinciální keramika	Laténská keramika (intruze)	Středověk/novověk (intruze)
1983	45		2	
1	4			
2	5			
3	27		2	
3A	24			1
3–4	48		4	1
4	61			1
4A	3			
5	11			
6	2		2	
7	2			
8	1			
9	18		2	
10	190		28	1
10A	63		4	1
10B	26			
10C	59		3	
10D	49			
10E	45		1	
10F	11			
10G	0			
10H	53		7	
10I	37		5	
10J	94	1	6	2
10K	58		14	
10L	99		7	1
10M	12			
10N	19			
10P	12		2	1
10Q	6			
Celkem	1084	1	89	9

Tab. 1. Záluží u Čelákovic. Statistika keramických nálezů v jednotlivých sídlištních objektech (výzkumy a nálezy z let 1983, 1998 a 2012).

6. OSTATNÍ NÁLEZY

Kromě nálezů mazanice (i s otisky), která byla ve většině objektů, pochází z několika jam struska keramická (obj. 4, 10C, 10K) a železitá (obj. 3, 5, 10, 10B, 10M). V objektu 10 (bez bližšího uvedení) byl vyzvednut velký blok mazanice s vnitřní struskovitou stěnou. Běžné sídlištní nálezy zastupuje fragment hliněného závaží (obj. 10B) a kamenný brousek (obj. 10P). Mezi drobnými nálezy je jen několik artefaktů. Celá zachovaná kostěná jehlice s profilovanou hlavicí z obj. 10 (*obr. 13:1*) má analogii např. v Branči, obj. 25 (*Kolník – Varsik – Vladár 2007*, tab. 26:3). Z objektu č. 4 pocházejí dva kovové artefakty – železný hrot, resp. rydlo (*obr. 12:1*) a jehla nebo jehlice (*obr. 12:2*). Dalšími kovovými předměty jsou dva drobné bronzové kroužky z obj. 10J (*obr. 16:7–8*). Nejdůležitější nález reprezentuje římská mince z objektu 10A, kde byl i „pohřeb psa“.

7. ŘÍMSKÁ MINCE V SÍDLIŠTNÍM OBJEKTU

Mince byla objevena ve výplni objektu 10A v hloubce 20 cm (*obr. 14:1*). Podle určení J. Militkého (2013, 193, č. 342, *obr. 26:342*) jde o denár císaře Vespasiana (69–79) ražený v Římě v roce 71. Vespasianovy denáry jsou v Čechách (*Militký 2013*, 311) zastoupeny zejména v depotech (Starý Kolín – 1×, Kluk – 13×, Ratenice – 2×, Žatec – min. 1×) a v ojedinělých nálezích (13 lokalit, 14 ks), a to hlavně ve středních Čechách. Dále je známo v předpokládaných hromadných nálezích (Třebovle – 1×, Hlinsko – 1×, Smiřice – 1×) a ve votivním nálezích(?) z Teplic (1×). Ojediněle byly zaznamenány i na germánských sídlištních (Ratenice a Zalužany). Pokud jde obecně o nálezy římských mincí v germánských sídlištních objektech a vrstvách z doby římské v Čechách, tak jsou velmi vzácné. Kromě Vespasianova denáru ze Záluží v objektu ze 2. století byl druhý relativně dobře datovaný náleze římské mince, a to sestercius Antonina Pia ražený v letech 147–148, nalezen v objektu (č. 5420) ze 3. století na sídlišti v Praze-Hloubětíně (*Hušták – Militký 2010*, 319–320). Ostatní nálezy římských mincí v objektech (Vysoké Veselí, as Hadriana a Praha-Bubeneč, mince Faustiny junior) nebo ve vrstvách (Čáslav, denár Hadriana a Chudonice, antoninian Gordiana III.) nemají bližší dataci (*Hušták – Militký 2010*, 320).

8. ZÁVĚR

Na území Čech máme dosud k dispozici relativně málo publikovaných sídlištních souborů ze starší doby římské, byť je jich více prozkoumaných hlavně ze 2. století. Lokalita Záluží u Čelákovic rozšiřuje poznání o nové nálezy a některá pozorování. Na starší záchranný archeologický výzkum ze čtyřicátých let, kdy tam byly poprvé zjištěny doklady sídliště z doby římské, navázaly různé drobné záchranné výzkumy, zejména akce v roce 1998. Tehdy bylo odkryto několik objektů (jam). Největší z nich, tj. soujámí (obj. 10), interpretované patrně jako exploatační jáma, poskytlo početný keramický materiál ze 2. poloviny 2. století (B2–B2/C1). V jeho okrajové části (obj. 10A) byl objeven „pohřeb psa“ a římský denár císaře Vespasiana. Na lokalitě jsou patrně rovněž doklady metalurgie železa (nepublikovaná hutnická pec a železitá struska v několika objektech). Některé typické výzdobné prvky na keramice ze starší doby římské (zejména radélkování, žlábkovaná výzdoba, tzv. pravé a nepravé barbotino) reprezentují efektní projevy germánského hrnčířství. Zastoupeny jsou i doklady cizí provenience, a to fragmentem zdobené výdutě s tzv. východogermánskou páskou (meandrem) příznačnou pro przeworskou keramiku a jedním zlomkem římsko-provinciální keramiky (prstencovitá miska). Na katastru obce Záluží byly již v minulosti objeveny i další germánské nálezy, které svědčí o intenzivním osídlení ve starší době římské. Jde o kostrový hrob z 1. pol. 1. století z míst někdejší Límanovy cihelny (*Motyková–Šneidrová 1963*, 67; *Droberjar 2006*, 697) a žárový hrob ze 2. poloviny 2. století, objevený při těžbě písku na malém návrší směrem k Čelákovicím (*Piř 1905*, 304, *obr. 63*). Do budoucna lze při různých stavebních činnostech v obci nebo jejím blízkém okolí očekávat další, hlavně sídlištní objekty.

LITERATURA

- Almássy, K. 2019:* Dávní sousedé. Archeologický výzkum od A do Z. Čelákovice.
- Beneš, Z. – Nývltová Fišáková, M. 2009:* „Pohřby psů“ na sídlištních doby římské v Čechách: současný stav poznání. In: M. Karwowski – E. Droberjar (eds.), *Archeologia Barbarzyńców: powiązania i kontakty w świecie barbarzyńskim*. Rzeszów, 531–542.
- Droberjar, E. 1993:* Objekt ze 2. století n. l. na sídlišti v Mikulově. K otázce vlivů římských kovových nádob na germánskou keramiku. *Archeologické rozhledy* 45, 492–507, 543–544.
- Droberjar, E. 1997:* Studien zu den germanischen Siedlungen der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren. *Fontes Archaeologici Pragenses* 21. Pragae.
- Droberjar, E. 2002:* Encyklopedie římské a germánské archeologie v Čechách a na Moravě. Praha.
- Droberjar, E. 2006:* Hornolabštní Svěbové – Markomani. K problematice dalšího vývoje großromstedtské kultury ve stupni Eggers B1 („Zeitgruppe 3“) v Čechách (dobřichovská skupina). *Archeologie ve středních Čechách* 10, 599–712.
- Droberjar, E. 2019:* Wpływy kultury przeworskiej w Czechach i na Morawach od okresu późnolateńskiego po wczesną fazę okresu wędrówek ludów. In: K. Kot-Legieć – A. Michałowski – M. Olędzki – M. Piotrowska (eds.), *Kultura przeworska. Procesy przemian i kontakty zewnętrzne*. Łódź, 251–290.

- Droberjar, E. 2021:* Archeologický výzkum v Jevíčku v roce 2021. Jevíčský zpravodaj, prosinec 2021, 1.
- Elschek, K. 2013:* Zohor – Ein neues Fürstengrab der „Lübsow-Gruppe“ und Brandgräber mit Edelmetallbeigaben aus Zohor (Westslowakei). In: M. Hardt – O. Heinrich-Tamaska (eds.), Macht des Goldes, Gold der Macht. Herrschafts- und Jenseitsrepräsentation zwischen Antike und Frühmittelalter im mittleren Donauraum. Forschungen zu Spätantike und Mittelalter 2. Weinstadt, 91–123.
- Hegewisch, M. 2005:* Germanische Adaptionen römischer Importgefäße. Bericht der Römisch-Germanischen Kommission 86, 197–348.
- Hušták, P. – Militký, J. 2010:* Nález mince Antonina Pia v sídlištním objektu z mladší doby římské v Praze 9 – Hloubětíně. Numismatický sborník 24, 2009, 319–321.
- Jančo, M. 2000:* Nálezy římských a byzantských mincí v zbierke Mestského múzea v Čelákoviciach. Germánske osídlenie severnej časti okresu Praha-východ v dobe rímskej a sťahovaní národov. Archeologie ve středních Čechách 4, 227–250.
- Knápek, R. – Šedo, O. 2015:* Barbarská keramika z kontextů se stratigrafickými vztahy k římskému zdivu v trati Neurissen v Mušově. Zborník Slovenského národného muzea 109, Archeológia 25, 347–377.
- Kolník, T. – Varsík, V. – Vladár, J. 2007:* Branč. Germánska osada z 2. až 4. storočia. Nitra.
- Makiewicz, T. 1987:* Znaczenie sakralne tak zwanych „pochowków psów“ terenie środkowoeuropejskiego Barbaricum. Folia Praehistorica Posnaniensia 2, 239–277.
- Militký, J. 2010a:* Finds of Greek, Roman and early Byzantine coins in the territory of the Czech republic. I. Bohemia (Volume 1). Collection Moneta 107. Wetteren – Warsaw.
- Militký, J. 2010b:* Finds of greek, roman and early byzantine coins in the territory of the Czech republic. I. Bohemia (Volume 3). Collection Moneta 109. Wetteren – Warsaw.
- Militký, J. 2013:* Nálezy řeckých, římských a raně byzantských mincí v Čechách (5. století před Kristem až 7. století po Kristu). Komentovaný katalog nálezového fondu. Praha.
- Motyková-Šneidrová, K. 1959:* Osídlení z mladší doby laténské, z doby římské a stěhování národů v Záluží u Čelákovic, I. Památky archeologické 50, 579–590.
- Motyková-Šneidrová, K. 1960:* Osídlení z mladší doby laténské, z doby římské a stěhování národů v Záluží u Čelákovic, II. Památky archeologické 51, 161–183.
- Motyková-Šneidrová, K. 1963:* Die Anfänge der römischen Kaiserzeit in Böhmen. Fontes Archaeologici Pragenses 6. Praeae.
- Motyková-Šneidrová, K. 1967:* Weiterentwicklung und Ausklang der älteren römischen Kaiserzeit in Böhmen. Fontes Archaeologici Pragenses 11. Praeae.
- Pernička, R. M. 1966:* Die Keramik der älteren römischen Kaiserzeit in Mähren. Brno.
- Piř, J. L. 1905:* Starožitnosti země České II/3. Žárové hroby v Čechách a příchod Čechů. Praha.
- Sahulová, J. 2019:* Pes v antropologickém kontextu doby římské. Diplomová práce (rpk.), Masarykova univerzita. Brno.
- Špaček, J. 1999:* Archeologické výzkumy provedené v roce 1998 Městským muzeem v Čelákovících. Středočeský vlastivědný sborník 17, 77–78.
- Špaček, J. – Snítílý, P. 2003:* Archeologické akce na území sledovaném Městským muzeem v Čelákovících od konce 19. století do roku 2000. Výzkumy v Čechách 2000, 317–415.
- Turčan, V. 2015:* Germánska keramika z antickej rezidencie v Stupave (výskum v rokoch 1987–2004). Zborník Slovenského národného muzea 109, Archeológia 25, 413–421.
- Varsík, V. 2011:* Germánske osídlenie na východnom predpolí Bratislavy. Sídliská z doby rímskej v Bratislave-Trnávke a v okolí. Nitra.
- Volř, J. – Beneš, Z. – Kočár, P. – Kočárová, R. – Rypka, L. 2021:* Sídlště z doby římské v Plaňanech (okr. Kolín) v poloze U silnice. Sonda do podoby osídlení z konce 2. až 4. století v okolí pohřebiště Dobřichov-Třebická. Archeologie ve středních Čechách 25, 567–638.

Siedlung aus der älteren römischen Kaiserzeit in Záluží bei Čelákovice

Die Fundstelle Záluží bei Čelákovice erweitert das Wissen um neue Erkenntnisse und einige Beobachtungen. Auf die ältere rettungsarchäologische Forschung aus den 1940er Jahren, als dort erstmals Dokumente der Besiedlung aus der römischen Kaiserzeit gefunden wurden, folgten vor allem im Jahr 1998 diverse kleine rettungsarchäologische Untersuchungen. Damals wurden mehrere Objekte (Gruben) entdeckt. Der größte von diesen war ein Grubenkomplex (Obj. 10), wahrscheinlich als Exploitationsgrube interpretiert, die ein reiches Keramikmaterial aus der zweiten Hälfte des 2. Jahrhunderts (B2–B2/C1) lieferte. In seinem peripheren Teil (Obj. 10A) wurden das Skelett eines Hundes und der römische Denar des Kaisers Vespasian entdeckt. Auf dem Gelände sind auch Hinweise auf die Eisenmetallurgie (unveröffentlichter metallurgischer Ofen und Eisenschlacke

in mehreren Objekten) zu sehen. Einige typische Zierelemente auf der Keramik aus der älteren römischen Kaiserzeit (insbesondere Rädchenverzierung, Rillendekor, sogenannter echter und falscher Barbotino) stellen eindrucksvolle Manifestationen germanischer Töpferei dar. Auch Zeugnisse fremder Provenienz sind vertreten, nämlich ein Keramikfragment das mit dem für die Przeworsk-Keramik charakteristischen sogenannten ostgermanischen Band (Mäander) verziert ist, und ein Fragment provinzialrömischer Keramik (Ringschüssel). Im Kataster der Gemeinde Záluží wurden in der Vergangenheit weitere germanische Funde entdeckt, die von einer intensiven Besiedlung während der älteren römischen Kaiserzeit zeugen. Es sind ein Skelettgrab aus der ersten Hälfte des 1. Jahrhunderts vom Gelände der ehemaligen Límaner Ziegelei und ein Brandgrab aus der zweiten Hälfte des 2. Jahrhunderts, das beim Sandabbau auf einem kleinen Hügel in der Nähe von Čelákovice entdeckt wurde, bekannt. Zukünftig ist bei diversen Baumaßnahmen im Dorf oder dessen unmittelbarer Umgebung vor allem mit Objekten, die mit der hiesigen Besiedlungstätigkeit zusammenhängen, zu rechnen.

Deutsch von *Eduard Droberjar*

Abb. 1. Záluží bei Čelákovice (Bez. Praha-východ). Lage des Fundortes.

Abb. 2. Forschungsstätten und Funde in einer Siedlung aus der römischen Kaiserzeit. 1 Ausgrabung des SAI im Jahr 1943; 2 Grube - Jahr 1983 auf dem Grundstück Nr. 17/4; 3 Ausgrabung des SMČ im Jahr 1998 auf dem Grundstück Nr. 17/4; 4 Ausgrabung des SMČ im Jahr 2011 auf dem Grundstück Nr. 17/4; 5 Lesefunde des SMČ im Jahr 2006 auf dem Grundstück Nr. 17/1; 6 Ausgrabung des SMČ im Jahr 2014 auf dem Grundstück Nr. 16/6 (Siedlungsgrube); 7–9 Ausgrabung des SMČ im Jahr 2020 auf dem Grundstück Nr. 18/1 und 20/7 (Siedlungsgruben, Eisenofen); 10 Ausgrabung des SMČ im Jahr 2000 auf dem Grundstück Nr. 20/9 (Siedlungsgrube). SAI – Staatliches Archäologisches Institut, SMČ – Stadtmuseum in Čelákovice.

Abb. 3. Siedlung aus der älteren römischen Kaiserzeit. Rettungsgrabungen: 1 (1943), 2 (1983), 3 (1998), 4 (2011).

Abb. 4. Siedlung aus der römischen Kaiserzeit (grau markiert). Ausgrabung im Jahr 1943.

Abb. 5. Ausgrabung im Jahr 1943. Objekt Nr. V (1–12), Grube im Objekt Nr. X (13–18), Grube im Objekt Nr. XII (19–24). Ohne Maßstab.

Abb. 6. Forschungsstandort im Jahr 1998.

Abb. 7. Forschungsplan im Jahr 1998 mit der Bezeichnung einzelner Objekte.

Abb. 8. Záluží bei Čelákovice. Forschungsfoto im Jahr 1998 mit großem Grubenkomplex (Obj. 10). Auf dem südlichen Profil (d) sind weitere Objekte sichtbar.

Abb. 9. Skelett eines Hundes im Objekt Nr. 10A.

Abb. 10. Auswahl von Funden aus dem Objekt/Grube (Forschung im Jahr 1983).

Abb. 11. Obj. 3–4 (1–11), Ob. 3A (12–13).

Abb. 12. Obj. 4 (1–13), Obj. 5 (14), Obj. 9 (15–19).

Abb. 13. Obj. 10.

Abb. 14. Obj. 10A (1–5), Obj. 10D (6–14), Obj. 10E (15–21).

Abb. 15. Obj. 10F (1–7), Obj. 10H (8–18).

Abb. 16. Obj. 10I (1–6), Obj. 10J (7–28).

Abb. 17. Obj. 10K (1–11), Obj. 10L (12–24).

Abb. 18. Obj. 10M (1–3), Obj. 10N (4–10).

Abb. 19. Oberfläche (1–13) und Lesefunde (14–18).

Abb. 20. Bechern mit vertikalen Rillen am Fuß.

Tab. 1. Statistik der Keramikfunde in einzelnen Siedlungsobjekten (Forschungen und Funden aus den Jahren 1983, 1998 und 2012).

Eduard Droberjar, Katedra archeologie, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové; Archeologický ústav SAV, Akademická 2, SK-949 21 Nitra
droberjar@seznam.cz

Pavel Snítily, Městské muzeum v Čelákovicích, Na Hrádku 464, 250 88 Čelákovice
pavel.snitily@celmuz.cz

Jakub Citterbard, Katedra archeologie, Filozofická fakulta, Univerzita Hradec Králové, Rokitanského 62, 500 03 Hradec Králové
jacobik02@gmail.com